

Møte torsdag den 3. desember kl. 14.10

President: Gunnar Skaug

Dagsorden (nr. 9):

1. Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i lov av 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr (Innst. O. nr. 18 (1998-99), jf. Ot.prp. nr. 14 (1998-99))
2. Innstilling fra finanskomiteen om skatteopplegget 1999 – lovendringer (Innst. O. nr. 16 (1998-99), jf. Innst. O. nr. 11 (1998-99) og Ot.prp. nr. 1 (1998-99))
3. Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om lov om endringer i lov av 14. juni 1985 nr. 73 om tilskott til private grunnskular og private skular som gjev vidaregåande opplæring (privatskulelova) (Innst. O. nr. 17 (1998-99), jf. Ot.prp. nr. 9 (1998-99))
4. Referat

Presidenten: Før sak nr. 1 tas opp til behandling, vil presidenten meddele at denne innstillingen ikke har ligget ute i den reglementsbestemte tid, dvs. 48 timer. Med hjemmel i forretningsordenen § 32 foreslår presidenten at Odelstinget likevel behandler denne saken nå.

Ingen innvendinger er kommet mot presidentens forslag. – Det anses vedtatt.

Sak nr. 1

Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i lov av 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr (Innst. O. nr. 18 (1998-99), jf. Ot.prp. nr. 14 (1998-99))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 95)

Sak nr. 2

Innstilling fra finanskomiteen om skatteopplegget 1999 – lovendringer (Innst. O. nr. 16 (1998-99), jf. Innst. O. nr. 11 (1998-99) og Ot.prp. nr. 1 (1998-99))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 2 timer, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 35 minutter, Fremskrittspartiet 15 minutter, Kristelig Folkeparti 15 minutter, Høyre 15 minutter, Senterpartiet 10 minutter, Sosialistisk Venstreparti 10 minutter, Venstre 10 minutter og Tverrpolitisk Folkevalgte 10 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne for hver partigruppe og etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Tore Nordtun (A) (ordfører for saken): Først vil jeg ta opp Arbeiderpartiets forslag og forslag som Arbeiderpartiet er sammen med andre om.

Odelstinget har nå til behandling innstilling fra finanskomiteen om skatteopplegget for 1999.

I innstillingen framgår det at det på en rekke skattepolitiske punkter er bred enighet, men det er også klare politiske skillelinjer på andre viktige skattepolitiske områder.

Så til de enkelte punktene:

Komiteen har funnet det nødvendig å presisere fradagsreglene for reise mellom hjem og arbeidssted, da det har vært en rekke ulike tolkninger hos de lokale ligningsmyndigheter av hva man skal ha fradrag for, og hva man ikke skal ha fradrag for, når man er pendler.

Systemomleggingen for ulike reisemåter som Regjeringen legger opp til med hva man skal ha fradrag for mellom hjem og arbeidssted, har det vært en diskusjon om. Det er bred enighet om systemomleggingen med tillegg og presisering av nødvendige merutgifter, som ferjetilletter, bompenger etc.

Ellers går komiteen i ulike retninger når det gjelder kjente skattepolitiske spørsmål, som rederibeskatningen, aksjerabatter, delingsmodellens videre skjebne, herunder identifikasjonsreglene og de skattemessige sidene av kontantstøtten. Vi har også hevingen av ligningstakstene for bolig og forretningsbygg, som nå regjeringspartiene har droppet for å tilfredsstille Høyre og Fremskrittspartiet, likeså halveringen av fradraget for fagforeningskontingenten, som sentrumspartiene i skjønn forening med Høyre og Fremskrittspartiet presenterer som et innspill til partene i fornyelsen av det inntektspolitiske samarbeidet.

Det er kanskje naturlig i en debatt om skatteopplegget å minne hverandre på hvilken oppgave et skattesystem skal ha i dagens velferdssamfunn. Skattesystemet vårt vil fortsatt bestå av tre hoveddeler: Det er den personlige inntektsskatten, det er indirekte skatter og det er bedriftsskattene. Skatteinntektene skal finansiere store deler av vår offentlige velferd. Vi vet alle at et moderne, sivilisert samfunn krever en godt fungerende offentlig sektor. For at så skal skje, må vi ha inntekter. Videre må vi ha et godt skattesystem som påvirker inntektsfordelingen ved at de med de høyeste inntektene skal betale relativt sett mest skatt, noe som bl.a. gir grunnlag for at personer med lav eller ingen inntekt kan motta offentlige overføringer om de er berettiget til det.

For oss politikere er vårt skattesystem også et viktig instrument for styringen av svingninger i den økonomiske utviklingen. Det hersker heller ingen tvil om at skattene har stor betydning for inntektsfordelingen i vårt samfunn. Jeg vil understreke at det hadde så avgjørt vært en fordel for oss alle at vi i våre skattebeslutninger kunne hatt mer forutsigbarhet og langsiktighet. Vi vet at våre skattevedtak har direkte påvirkning på hvor mye folk vil arbeide, viktige investeringsbeslutninger som skal tas, utvinning av naturressurser og ikke minst valget mellom å være lønnstaker og næringsdrivende.

Folk flest må oppleve skattesystemets grunnprinsipper på en slik måte at en betaler lik skatt av lik inntekt.

Generelt vil det være slik at behovet for å ivareta likebehandling, nøytralitet og rettferdighet vil sette grenser for hvor enkelt et skattesystem kan være. Arbeiderpartiet er imidlertid svært opptatt av å holde fast på skattesystemets hovedhensyn om at skattegrunnlaget må være så bredt at det kan finansiere en god velferdsstat. Ut fra dette hovedhensynet vil Arbeiderpartiet være åpen for å diskutere mulige forenklinger i vårt skattesystem.

Sentrumspartiene, Høyre og Fremskrittspartiet har denne budsjettøsten, som sedvanlig og vel samkjørte som disse partiene har vært i mange viktige skattesaker de siste årene, angrepet Arbeiderpartiets skatteforslag og påstått at disse er småbedriftsfiendtlige.

La meg med en gang få replisere at de fem borgerlige partiene her skyver småbedriftene foran seg i sin iver etter å opprettholde betydelige smutthull i vårt skattesystem, smutthull som kommer næringsdrivende med store inntekter til gode.

I Arbeiderpartiet er vi ikke for at det generelle skatteinivået skal økes. Skikker vi vårt hus godt, og vi samtidig klarer å bygge opp et oljefond som kan bidra til finansieringen av eldrebølgen i de neste tiårene, skulle det ikke være nødvendig med noen generell skatteøkning.

Dette betyr derimot ikke at vi vil stoppe arbeidet for å tette smutthullene i skattesystemet. Disse smutthullene er urettferdige og gir dårlig fordeling. Smutthullene bidrar også til skattemotiverte investeringer og -tilpasninger. I finansdebatten ble det vedtatt et romertallsforslag om velferdspolitikken, som bl.a. inneholdt et uttrykt ønske om å gjennomføre tiltak som kan bidra til å bedre økonomiens virkemåte.

I Arbeiderpartiet oppfatter vi tetting av smutthull i skattesystemet som tiltak som kan bidra til å bedre økonomiens virkemåte. På dette området vil Arbeiderpartiet fortsette arbeidet med å forbedre skattesystemet.

La meg få bruke litt tid på å være konkret når det gjelder enkelte av disse smutthullene i skattesystemet. Jeg er, for å si det mildt, litt oppgitt over særlig Senterpartiets og Kristelig Folkepartis bastante forsvar for skatteregler som ikke bare begunstiger, men som i tilfellet med identifikasjonsreglene i delingsmodellen også åpner for regelrett skattetilpasning i strid med skattelovens intensjoner.

Hovedformålet med delingsmodellen er å hindre at næringsdrivende og aktive eiere i aksjeselskap skal kunne ta arbeidsinntekt ut som kapitalinntekt med lavere skattesats. Sentrumspartiene har gjennom sitt samarbeid med høyrepartiene f.eks. bidratt til at det er store incentiver for aktive eiere til å ta ut inntekt som aksjeutbytte i stedet for i form av lønn.

I aksjeselskap skal deling foretas dersom aksjonærer som deltar aktivt i driften, representerer mer enn to tredjedeler av aksjekapitalen eller har rett til mer enn to tredjedeler av selskapets utbytte. For at delingsplikten ikke skal kunne omgås, må vi ha regler som hindrer eierne i å overføre aksjer til nærstående, f.eks. kone og barn, bare for det formål å unngå deling. Disse reglene kalles identifikasjonsreglene.

Etter forslag fra Høyre vedtok Stortinget i juni 1997 endringer i delingsmodellen, slik at identifikasjonsregle-

ne ble gjort lempeligere. Nå er reglene slik at aksjer kan overføres til barn over 18 år, foreldre og ektefelles foreldre uten at disse aksjene skal anses som «eiet av den aktive skattyter selv».

Dette er det nærmeste, muligens med et unntak for rederibeskatningen, det borgerlige stortingsflertallet har kommet en åpen invitasjon til lovlig skatteunndragelse de siste årene.

Og la meg som et apropos til mandagens finansdebatt, og uten nærmere kommentar, få legge til at dette nye smutthullet i delingsmodellen ble vedtatt i juni 1997 og gjort gjeldende for inntektsåret 1997.

Hva er konsekvensene av smutthullene i delingsmodellen? La meg få komme med et tenkt eksempel: En eneaksjonær i et aksjeselskap lar sine voksne barn som arveforskudd få en sjettedel hver av aksjene i selskapet. Barna jobber ikke i selskapet, de er eksempelvis lærere på den lokale skolen. Etter overdragelsen rammes ikke eieren lenger av delingsreglene. Han kan dermed redusere sin lønn fra selskapet for å unngå trykdeavgift og toppskatt. I et tilfelle hvor lønnsuttaket reduseres med 300 000 kr og det resulterende meroverskuddet etter skatt deles ut som aksjeutbytte, kan familien putte 95 000 kr i lommen, som følge av de disposisjoner som er foretatt, 12 800 kr til far og 82 200 kr til barna. Taperen i dette lovlige skattetilpasningsspillet er samfunnet og vår felles velferd.

Hvis en ønsker å studere disse forholdene nærmere, kan jeg anbefale artikler og uttalelser fra professor i bedriftsøkonomi, Terje Hansen, fra den ikke så fryktelig radikale Norges Handelshøyskole i Bergen.

Jeg vil også benytte anledningen til å etterspørre Regjeringens arbeid med å tette smutthull i skattesystemet. Parlamentarisk leder i Kristelig Folkeparti uttalte til Bergens Tidende 27. januar 1998 følgende om identifikasjonsreglene:

«Vi ønsker ikke at det skulle bli mulig å spare skatt ved overføring av aksjer til familiemedlemmer som ikke selv er involvert i selskapet, og som selv ikke bidrar til å skape verdier i selskapet.»

Den parlamentariske lederen i Kristelig Folkeparti sa videre at han ikke så bort fra at vi burde «få en lovendring så fort som mulig».

Jeg stilte finansminister Restad et spørsmål om de samme forhold i vår. I sitt svarbrev sier Restad:

«Jeg har merket meg at det har vært hevdet at endringen i identifikasjonsregelen kan medføre uheldige tilpasninger. Departementet har derfor denne problemstillingen under vurdering.»

Jeg ber da finansministeren opplyse om han har til hensikt å foreslå endringer i identifikasjonsregelen slik at denne formen for skattetilpasning kan opphøre. Jeg går ut fra at finansministeren kan gi et svar i løpet av debatten.

Det er flere uheldige sider ved delingsmodellen. Det var i sin tid et bredt flertall for de grunnleggende prinsippene bak delingsmodellen. Den næringsdrivende eller aktive eieren skal ha 28 pst. skatt på den beregnede avkastningen av den kapital han har i virksomheten, og her ble det lagt inn mer enn godt monn gjennom en romslig

kapitalavkastningsrate, den øvrige inntekten skulle beskattes som arbeidsinntekt etter høyere satser.

Senterpartiet og Kristelig Folkeparti har i samarbeid med Høyre og Fremskrittspartiet, etter at skattereformen ble vedtatt, fått innført nye smutthull i delingsmodellen. Dette gjelder ikke bare de endringer jeg har nevnt i forbindelse med identifikasjonsreglene, men også de gunstige «takreglene».

I Norge har vi et system som innebærer at næringsdrivende med inntekter under 680 000 kr har opp til 50 pst. i inntektskatt. Men med en gang inntekten kommer over 680 000 kr, blir skatten automatisk 28 pst. Dette skyldes taket i delingsmodellen, som de borgerlige partiene har presset gjennom. Resultatet er at næringsdrivende med normale inntekter har nærmere dobbelt så høy skattesats som de med store inntekter. Derfor vil Arbeiderpartiet fjerne taket i delingsmodellen.

Arbeiderpartiet vil også ha en mer rettferdig beskatning av formuer. I Norge er det slik at pensjonister og andre som plasserer sparepengene sine i banken og bor i en gjeldfri bolig, betaler full formuesskatt fra første krone. De med de virkelig store formuene derimot, som kan bære risikoen med å ha mye penger i aksjer, får 35 pst. rabatt i formuesskatten.

Det er en merkverdighet i skattesystemet at enkelte typer formuesobjekter, som aksjer som ikke er notert på børsen, skal være betydelig lavere beskattet enn andre. Det fører dessuten til skjevheter i investeringene, som medfører samfunnsøkonomiske kostnader.

Fordelingsvirkningene av slike skatteregler er svært uheldige. De som har høye inntekter og store formuer, har ofte formuen sin plassert i aksjer. Vanlige lønnsinntakere og pensjonister plasserer det meste av sine sparepenger i banken. Resultatet er at selv de med små oppsparte formuer må betale formuesskatt, mens de med store aksjeformuer og lite gjeld ikke må betale formuesskatt i det hele tatt. Arbeiderpartiet vil fjerne aksjerabattene. Det bidrar til mer rettferdighet.

De borgerlige partiene avviser Arbeiderpartiets forslag til innstramminger i skattesystemet fordi de mener det vil ramme bedriftene. Det er å snu saken helt på hodet. Det som nå truer norske bedrifter, er svekket konkurransevne og høyt rentenivå. Det er nettopp av hensyn til norske bedrifter at Arbeiderpartiet ønsker en stram finanspolitikk.

La meg få oppsummere Arbeiderpartiets syn på delingsmodellen og aksjerabattene:

- Det er ikke småbedriftsfiendtlig å fjerne en regel, identifikasjonsregelen, som oppfordrer til å overføre aksjer til egne barn over 18 år, foreldre eller ektefelles foreldre, bare for å slippe unna en skatt på 28 pst.
- Det er ikke småbedriftsfiendtlig å fjerne en regel som gir næringsdrivende og aktive eiere 28 pst. skatt av all arbeidsinntekt mellom 680 000 kr og 3 187 000 kr. Det er derimot blodig urettferdig mot vanlige lønnsinntakere å beholde en slik regel.
- Det er ikke småbedriftsfiendtlig å la eiere av ikke-børsnoterte selskaper betale den samme formuesskatten som pensjonister med penger i banken.

- Det er ikke småbedriftsfiendtlig å stoppe spekulanter i å opprette stråselskaper utenom børsen, som står som eiere av børsnoterte aksjer, bare for å oppnå lavere formuesskatt. Det er derimot bra for småbedriftene at vi har et bredt skattegrunnlag, da kan vi òg få lavere satser.
- Videre er det viktig for småbedriftene at den økonomiske politikken gir lavere renter. I dag sliter en rekke små virksomheter med tyngende lånekostnader som følge av det høye rentenivået.
- Det er ikke småbedriftsfiendtlig å tette åpenbare hull i skattesystemet. Skattereformen innebar opprinnelig en sanering av de fleste skattehull i det gamle skattesystemet. Det var de store bedriftene som før klarte å tilpasse seg for å unngå skatt. Nå ønsker vi å tette disse smutthullene.

Arbeiderpartiet har også foreslått å fjerne nullskatten for rederiene, kanskje det største smutthullet i det nåværende skatteregimet. Det har de borgerlige partiene avvist. De mener at dette er en skattelette til rederiene og ikke til rederne. Dette argumentet bygger på forestillingen om at eiernes økonomiske interesser skulle være uavhengig av de økonomiske interessene til bedriften de eier. Selvfølgelig er ikke det tilfellet.

Én krone mer i overskudd i rederiet øker rederens formue med én krone, uavhengig av om kronen betales i utbytte eller holdes tilbake. Før eller siden tilfaller overskuddet og skattelettelsene eierne.

Arbeiderpartiet har gjort det klart en rekke ganger. I nasjonalbudsjettet og i brev av 6. november fra Finansdepartementet får vi dette også bekreftet. Hensikten med deler av Regjeringens innstrammingsforslag er å hindre massive tilpasninger fra rederiselskapene, som medfører at eierne ikke betaler utbytteskatt for faktisk utbetalt utbytte.

Arbeiderpartiet er i sitt skatteopplegg opptatt av fordeling og verdiskaping, noe som må kjennetegne ethvert skattesystem som skal fremme verdiskaping i en markedsøkonomi, og at ulike typer virksomhet og ulike typer kapital likebehandles. Det er bl.a. av disse grunner Arbeiderpartiet er opptatt av å få tettet en del av hullene i skattesystemet. Hullene i skattesystemet gjør at kapitalen ikke går dit den gir mest avkastning og verdiskaping.

Stortingsflertallet har bedt Regjeringen om å legge fram en vurdering av ulike fordeler og ulemper ved et mer proporsjonalt skattesystem. Jeg regner med at den utredningen vil komme til Stortinget i løpet av 1999, og at Regjeringen i den forbindelse også presenterer en mer helhetlig vurdering av vårt skattesystem, slik Stortinget bad om, og ikke ensidig fokuserer på flat skatt.

Presidenten: Tore Nordtun har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Børge Brende (H): To spørsmål til representanten Nordtun: I likhet med sin partileder Thorbjørn Jagland sier representanten Nordtun her i dag at han ikke er tilhenger av at skattenivået skal økes i forbindelse med

årets statsbudsjett. Hvorfor har da Arbeiderpartiet forslag som bidrar til å øke skattenivået med 2 milliarder kr i sitt alternative budsjett, i forhold til det som nå blir vedtatt i Odelstinget?

Det andre spørsmålet er knyttet til forutsigbarheten – skatt og Arbeiderpartiet. Det har vært mange utspill den senere tiden, noen av dem har også Tore Nordtun stått for. I august gikk han i Dagsavisen ut og sa at Arbeiderpartiet nå måtte gå inn for dobbeltbeskatning av utbyttet. Nå ser jeg at SV foreslår det i den innstillingen vi har på bordet i dag.

Hva er det som har ført til at Tore Nordtun har ombestemt seg i forhold til dobbeltbeskatningen av aksjeutbytte i forhold til sine tidligere standpunkter? Det var da også snakk om at her måtte vi tette igjen smutthull, og dette var urettferdig. Er det slik at han har endret oppfatning av at dobbeltbeskatning er et smutthull?

Tore Nordtun var i sitt innlegg også inne på rederibeskatningen, og sa at vi ikke kan se rederne uavhengig av selskapet. Han har kanskje et poeng der, men det er ikke slik at en kan se eierne av en bedrift uavhengig av bedriften. Hvis man forverrer skatteopplegget, slik Tore Nordtun foreslår, er det klart at det vil bli veldig lett for bedriftslederne å kompensere gjennom å ta ut mer fra bedriftene, slik at bedriftene blir rammet. Jeg trodde det var et overordnet mål for Arbeiderpartiet ikke å øke skattene og avgiftene, fordi det kan føre til ledighet. Hva er poenget? Er man for å øke skattenivået med 2 milliarder, eller er man mot det?

Tore Nordtun (A): Jeg skal prøve å svare representanten Børge Brende på de to spørsmålene.

Som representanten Brende fremstilte det, gikk Arbeiderpartiet inn for sterke skatteøkninger. Er det egentlig noe som har blitt lagt merke til denne høsten med fremleggelsen av Arbeiderpartiets alternative budsjett, så er det nettopp dette at skatteøkningen ikke har vært gjennomgangsmelodien.

På personbeskatningssiden ser vi det helt klart. Der har jo Høyre gått inn for en skatteøkning bl.a. for de arbeidstakerne som betaler fagforeningskontingent osv. Høyre var jo det partiet som skulle gå inn for null skatteøkning.

Det vi har gått inn for, som er den økningen Børge Brende viser til, er å tette de åpenbare smutthullene i skattesystemet vårt, og de trodde jeg alle var opptatt av å tette. Det var derfor jeg også gikk inn på tre områder spesielt og brukte en del tid på det i mitt innlegg, nemlig delingsmodellen, aksjerabattene og rederibeskatningen. På de tre områdene er det skattesmutthull som vi har gått inn for å tette. Der fikk vi faktisk også en god del medhold av Regjeringen, for i Regjeringens første utkast til statsbudsjett påpekte man i aller høyeste grad disse skattesmutthullene. Vi står jo på Regjeringens forslag på flere av disse punktene, men de er nå forandret – etter disse turneringene vi har hatt i denne salen.

Når det så gjelder dobbeltbeskatningen, vil jeg bare kort si at vi har hatt en debatt i partiet over lengre tid om disse spørsmålene, bl.a. om kapitalbeskatning på 28 pst.

Vi står fast på at vi ikke skal ha den dobbeltbeskatningen. Jeg er fullstendig klar over hva jeg sa til en herværende avis i sommer – en meningsytring på det punktet.

Jørgen Holte (Sp): Representanten Nordtun brukte mykje tid i innlegget sitt til eit angrep på sentrumspartia, i dette tilfellet avgrensa til Senterpartiet og Kristeleg Folkeparti, fordi vi har den haldninga at vi vil stimulere til ein bedriftskultur med aktive eigarar i norsk næringsliv. Eg blir litt undren over at Tore Nordtun som faktisk sa at han gjekk inn for eit skattesystem som skulle fremme verdiskaping, går til angrep på Senterpartiet og Kristeleg Folkeparti fordi ein vil ta vare på eit system i bedriftsskattlegginga som har som hovudintensjon å stimulere til aktive eigarar.

For Senterpartiet sin del er det forankra i eit syn om at vi vil spreie makt og kapital. Det er grunnfesta. Det trur eg også er representativt for dei andre sentrumspartia sitt syn. Men eg ser då at på dette punktet når det gjeld å spreie makt og kapital, får vi altså ikkje støtte av Arbeidarpartiet sin representant Tore Nordtun.

Eg er samd i at det å tette urimelege hol i skattesystemet må vere ei oppgåve for ei regjering, same kva. Det høyrdest faktisk ut på Tore Nordtun som om hans parti dei siste ti åra ikkje hadde vore i nærleiken av regjeringskontora.

Han brukte mykje tid på identifikasjonsregelen. Det er faktisk ein høgsterettsdom som har gitt medhald i dei identifikasjonsreglane som er – det har Høgsterett sagt noko om. Eg registrerer at Tore Nordtun er usamd i det. Mitt spørsmål er: På kva måte vil Tore Nordtun stimulere til aktive eigarar, og er han imot at t.d. arbeidande kapital må få lov å vere i ei bedrift?

Tore Nordtun (A): Jeg brukte, som sagt, en del tid i mitt innlegg på disse tre hovedpunktene: delingsmodellen, aksjerabattene og rederibeskatningen, fordi jeg, som jeg sa, ble noe skuffet da jeg så at sentrumspartiene, spesielt når det gjaldt rederibeskatningen, forandret standpunkt her i Stortinget da vi begynte å behandle saken i finanskomiteen. Jeg syns finansministeren kom med et godt innspill til Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet, der han påpekte fire-fem områder i det nye rederibeskatningssystemet som man burde gjøre noe med. Jeg går ut fra at det ikke var for ingenting at finansministeren skrev at innstrammingsforslagene fra Regjeringen ble foreslått å tre i kraft fra 5. oktober 1998. Det var faktisk den samme dagen budsjettet ble offentliggjort. I lovproposisjonen fra departementet er det presisert at det ikke er noe til hinder for at lovendringen kan ha et slikt ikraft-tredelsestidspunkt. Det jeg sa jeg var skuffet over Senterpartiet og Kristelig Folkeparti for, var at de ikke ville være med og tette åpenbare smutthull.

Når det gjelder identifikasjonsreglene, tok vi veldig alvorlig det som fremkom, når de blir så sterkt utvidet, og de uttalelsene som kom fra sentrumspartiene om at vi her måtte gjøre noe, og slik oppfattet vi brevet fra finansministeren til Stortinget. Men ingenting er skjedd. Man er her med på en bølge som går i én retning, og det er mer liberalisering.

Når det så gjelder denne høyesterettsdommen, er det i denne sal og dette ting vi vedtar lover, og da får vi også justere lovene hvis de ikke er så presise som de burde være.

Jeg ser at tiden har løpt ut. Holte hadde et spørsmål til, og det skal jeg komme tilbake til.

Børge Brende (H): Jeg lyttet til Tore Nordtuns innlegg, og der var det mange fornuftige betraktninger knyttet til virkningene av skatte- og avgiftsøkninger i økonomien i dag. Representanten Nordtun understreket at skatte- og avgiftsøkninger nå er feil medisin for norsk økonomi: Skatteøkninger bidrar til at det er vanskeligere å få i havn et moderat lønnsoppgjør til våren, de nominelle tilleggene blir høyere, avgiftsøkninger fører til at prisene øker unødvendig, og det er også slik at når veksten i økonomien avtar, er det dumt å lansere store skatte- og avgiftsøkninger – man må stimulere vekstkraften i økonomien.

Så langt synes jeg det var god musikk. Det er derfor jeg har litt vanskeligheter med å forstå at svaret på dette skulle være 2 milliarder kr i skatte- og avgiftsøkninger, for det er jo det Arbeiderpartiet foreslår.

Jeg har et spørsmål til Tore Nordtun. Det er selvsagt fint om han samtidig besvarer spørsmålet fra representanten Holte, men jeg håper at det også blir noe tid til å besvare spørsmålet: Når det er slik at skatte- og avgiftsøkninger er negativt for norsk økonomi i dag, er det slik at de 2 milliarder kr som Arbeiderpartiet foreslår i skatte- og avgiftsøkninger i sitt alternative budsjett, ikke virker negativt på norsk økonomi, men hvis noen andre hadde foreslått 2 milliarder kr i skatte- og avgiftsøkninger, hadde det virket negativt på norsk økonomi? Den logikken har jeg litt vanskeligheter med å få tak i, så hvis Tore Nordtun kunne hjelpe meg å klare opp litt her, vil jeg være takknemlig for det.

Tore Nordtun (A): Tallet 2 milliarder kr som Børge Brende stadig vekk viser til, skal vi nok kunne diskutere. Men det som var poenget i innlegget, og som jeg understreker nå, er smutthullene som vi vil til livs. Det har jeg sagt gang på gang. Jeg viste også til identifikasjonsreglene og også til rederibeskatningen, for det var ikke forslag om omlegging av rederibeskatningen finansministeren kom til Stortinget med, men det gikk på tetting av åpenbare hull.

Børge Brende har også sin hukommelse meget godt på plass. Han vet godt hva Arbeiderpartiet sa om konkurranseavgiften, om elavgiften og om CO₂-avgiften, som vi har vært meget fast på hele tiden. Dette har også betydning for bedriftene i det norske samfunn.

Når det så gjelder næringspolitikken, som Holte spurte om – jeg vet utmerket godt hvor lenge Arbeiderpartiet har vært i regjering før den nye regjeringen overtok – hadde ikke Arbeiderpartiet flertall i denne sal, og det er ingen unnskyldning. Men det jeg er ute etter, er at det er langsiktighet og forutsigbarhet i vår skattepolitikk, og da må vi samarbeide om å få det til, som vi gjorde i 1992. Da er det ikke den riktige retningen sentrum nå har gitt

seg inn på ved å gå til Høyre og Fremskrittspartiet for å invitere til det samarbeidet. Det var også derfor jeg også avslutningsvis i mitt innlegg sa at jeg så fram til 1999, når Regjeringen kommer med en vurdering av ulike skatteinnretninger, for da kan vi ta en bredere skattedebatt.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Kenneth Svendsen (Frp): Jeg vil innledningsvis vise til at det samlede skatteopplegg og alle hovedlinjer i partienes budsjettforslag ikke er tema for debatten. Jeg skal derfor ta for meg de konkrete lovendringsforslag som er en del av Fremskrittspartiets samlede budsjettopplegg, og vil følgelig ikke gjøre rede for alle de overordnede prioriteringer som det ble redegjort for i finansdebatten.

Fremskrittspartiet legger til grunn at inntektsfordelingen i samfunnet først og fremst skal være et resultat av den enkeltes arbeidsinnsats, og vil ikke endre inntektsfordelingen gjennom progressiv beskatning. Fremskrittspartiet mener at progressiv beskatning er spesielt urettferdig mot personer som har satset mye tid og penger på egen utdannelse. Fremskrittspartiet vil derfor på sikt fjerne all statsskatt på inntekt, og som en begynnelse på dette innføre personbeskatning ut fra en flat proSENTSATS for alle med bunnfradrag i form av fradrag i utlignet skatt. Det mest akutte problemet i inntektsbeskatningen nå er imidlertid at selv lave inntekter beskattes hardt. Fremskrittspartiet vil derfor gå inn for at alle får en god skattelette ved at klassefradragene foreslås økt vesentlig i vårt primære budsjettforslag. Dermed vil færre mennesker være avhengig av sosialhjelp og andre smuler fra de offentlige hender. En enkel måte å bekjempe fattigdom på er å avskaffe den fattigdommen som skyldes skattetrykket.

Fremskrittspartiet vil også fjerne den urettferdigheten i skattesystemet som straffer eninntektsfamiliene. Vi vil derfor innføre ektefelledelt beskatning, som i korthet betyr at familiens samlede inntekt deles i to like deler og beskattes i klasse 1. Dette vil bety at en familie som til sammen tjener f.eks. 350 000 kr, vil betale den samme skatt uavhengig av om ektefellene rent faktisk har tjent 175 000 hver, eller om den ene har tjent 250 000 og den andre 100 000. Ved innføring av ektefelledelt beskatning skal begge ektefeller i tillegg til fullt klasse- og minste-fradrag også opparbeide seg samme pensjonspoeng.

Fremskrittspartiet er imidlertid tilfreds med gjennom avtalen med regjeringspartiene og Høyre å ha bidratt til at de samlede personskatter faktisk går noe ned i 1999.

Næringslivets rammevilkår er og har vært en kjerne-sak for Fremskrittspartiet i hele den tid Venstre var mer opptatt av grønt gress og intern krangling og i hele den tiden Høyre syslet med «lyserøde» verdier og var mer opptatt av å bli et stort folkeparti enn av å føre en politikk som er viktig og nødvendig for næringslivet.

Fremskrittspartiet synes derfor at Bondevik-regjeringens angrep på næringslivet i statsbudsjettforslaget er nedslående og dessuten virker lite gjennomtenkt. Det er synd å si det, men for Bondevik-regjeringens del er angrepet sågar et løftebrudd, og for næringsminister Sponheim må det være svært sårt.

- Angrepet jeg snakker om, er et angrep på flere fronter:
- For det første forslaget om å øke skattesatsen på alminnelige inntekter fra bedrifter fra 28 pst. til 29 pst.
 - For det annet innstramminger i rederibeskatningen som samlet, ifølge Rederiforbundet selv, ville gitt en tilleggsskatt på nærmere 1 milliard kr pr. år bare fra rederinæringen
 - For det tredje økt elavgift og fyringsoljeavgift
 - For det fjerde innføring av konjunkturavgift som ville gitt en beregnet ekstraskatt på 1 400 mill. kr bare i 1999

Fremskrittspartiet er svært glad for å ha medvirket aktivt til at samtlige av disse angrepene på næringslivet nå er slått tilbake gjennom den budsjettavtalen som er inngått mellom de fem borgerlige partier.

Fremskrittspartiet er også svært glad for å ha fått gjennomslag for at særfradraget for alder skal økes fra 12 000 kr til 17 640 kr, som var nivået i 1997.

Jeg vil så knytte enkelte bemerkninger til andre deler av skatteopplegget som er omtalt i innstillingen, men vil ikke berøre de forslagene Fremskrittspartiet er enig i.

Fremskrittspartiet ber Regjeringen påskynde arbeidet for å gi fradrag for bidrag til de frivillige organisasjoner. Vi kan imidlertid ikke være med på forslaget om å likestille rett til fradrag for fagforeningskontingent og fradrag for bidrag til de frivillige organisasjoner. Vi erkjenner at det er en betydelig forskjell på skattefrihet for å mele sin egen kake og skattefrihet for uegennyttig å gi et økonomisk bidrag til den lokale speiderforeningen.

Fremskrittspartiet mener det er viktig å oppmuntre arbeidstakere til å bli medeiere i egen bedrift, og legger til grunn at det er en bredt forankret politisk målsetning å legge til rette for slikt eierskap. Vi fremmer derfor forslag om at det ikke skal innføres noen grense for ansattes rett til opsjoner. Og vi fremmer forslag om at det selvsagt må bli slik at opsjoner ikke skal kunne beskattes før man med sikkerhet vet at opsjonen har en virkelig verdi. Beskatning på utstedelsestidpunktet er i realiteten en beskatning av verdier som kan være lik null, og hemmer kraftig arbeidstakeres anledning til å bli medeiere i egen bedrift.

Fremskrittspartiet har konstatert at Regjeringen er livredd for markedet, og at Regjeringen derfor vil legge kjelker i veien for arbeidsgiveres adgang til å bekoste ansattes utdanning og opplæring. Vi mener at det er helt selvsagt at arbeidsgiveren ikke skal bekoste ansattes utdanning med mindre arbeidsgiveren har nytte av det. En slik nytte bør ikke beskattes. Regjeringen setter en skatteinbrems på markedet som betyr at man vrir menneskers utdanningsløp over fra noe som er så nyttig at arbeidsgivere vil betale for det, over til utdanningsløp som ikke er nyttige for noen. Det bør være et tankekors for Regjeringen at nettopp en slik politikk fører til at mange jurister livnærer seg som drosjesjåfører, mens det er mangel på leger og økonomer.

Fremskrittspartiet konstaterer med en viss uro at Regjeringen selv varslar at forskriftsverket i tilknytning til skattebetalingsloven er blitt så komplisert og uoversiktlig at dette bør gjennomgå en teknisk revisjon. Vår uro er

imidlertid primært knyttet til Regjeringens forslag til løsning, nemlig gjennom forskriftsmyndighet å legge ytterligere makt til departementet. Vi vil hevde med en viss styrke at det ikke er noe som helst som tyder på at et slikt tiltak vil bidra til noen opprydding i forskriftsjungelen. Vi går derfor imot at departementet gis ytterligere fullmakter, og vi forventer ikke bare en teknisk, men også en politisk revisjon av forskriftsverket knyttet til skattebetalingsloven. Privatpersoner og bedrifter i dette land trenger mer åpenhet og færre forskrifter, ikke ytterligere makt til departementene.

Til slutt må jeg få lov til å si at de aller fleste fradragsordninger vil være unødvendig etter at vi trinn for trinn har innført Fremskrittspartiets skattesystem, og samfunnet vil være spart for en rekke jurister, skatterådgivere og ligningsfunksjonærer som heller kan settes til samfunns-gagnlig arbeid. Imidlertid må vi innenfor det fradragssystemet vi har, legge stor energi i å sørge for at fradragene er riktige og rettferdige sett fra vårt politiske ståsted.

Jeg vil få lov til å ta opp de forslagene Fremskrittspartiet står alene om, og de forslag som Fremskrittspartiet fremmer sammen med andre partier. Det fremgår også av innstillingen hvilke forslag vi subsidiært slutter oss til i forståelse med regjeringspartiene.

Presidenten: Kenneth Svendsen har da tatt opp de forslagene han refererte til, og etter det presidenten forstår, er det forslagene nr. 7-15.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF): Knappt noko tema, bortsett frå vegsaker og vegtrasear, har evne til å skapa debatt og engasjement nær sagt i kvar forsamling der temaet er skatt og skattlegging. Når eg ser utover forsamlinga her, tek eg til å tvila på denne påstanden – men eg let han likevel stå.

Det er nok ikkje så rart at det er slik, for dette med skatt rører direkte ved lommeboka vår – og den betyr mykje trass i all tale om viktigeita av andre verdiar.

Det er ikkje usemje om at me må ha eit skattesystem, men skattesystemet er ein viktig reiskap for å fremja dei ulike partia sine verdiar og idear, vektleggingar og prioriteringar. Difor får denne totale semja eit heller kort løp.

Regjeringa sitt forslag til skatteopplegg for 1999 var m.a. prega av omsynet til rasjonalisering, frivillige organisasjonar og næringslivet, i tillegg til at skatteopplegget skulle ha ein god fordelingsmessig profil. Desse omsyna er tekne godt vare på også i det forslaget som no ligg føre.

Først litt om rasjonalisering: Forslaget fører med seg ei standardisering av frådragsreglane for reise mellom heim og arbeidsstad. Desse reglane er ei sterk forenkling av gjeldande regelverk, som har skapt mykje hovudbry og ført til mange utrekningar, drøftingar og klager. Eg er overtydd om at dei fleste, både pendlarar og likningsfunksjonærer, helsar denne endringa velkomen.

Vidare vert det lagt opp til ei prøveordning med elektronisk overlevering av likningsoppgåver frå næringsdrivande. I dette bør det liggja ein effektiviseringsgevinst. Her dreier det seg om å ta i bruk moderne IT-hjelpemid-

del også i kommunikasjonen med styresmaktene. Av Ot.prp. nr. 1 pkt. 20.4.2 går det fram at deltaking i dette prøveprosjektet skal vera basert på fritt val.

På bakgrunn av klåre positive signal frå dei fem kommunane som har gjennomført prøveprosjektet med førehandsutfyllt sjølvmelding for inntektsåret 1997, vert det no lagt opp til at prøveordninga for inntektsåret 1998 skal utvidast til å gjelda alle kommunar. Igjen snakkar me om å ta i bruk dagens teknologi. Eg vil tru at dei aller fleste skattyttarar set pris på at jobben med sjølvmeldinga no vert å kontrollera og eventuelt retta opp feil tal og opplysningar, i staden for å fylla ut alle rubrikkar på sjølvmeldingsskjemaet manuelt. Dette er i tråd med Regjeringa sitt mål om mindre byråkrati og meir forenkling.

Skattereglar for arbeidsgjevarfinansiert utdanning har på mange måtar vore eit grått felt. På bakgrunn av stortingsvedtaket frå 30. april i år om ein prinsipiell gjennomgang av dette for å stimulera til positive haldningar i samfunnet når det gjeld etter- og vidareutdanning, er det no føreslege endring i skattelova § 42 første ledd. Vidare har departementet starta arbeidet med ei føresegn om temaet. I odelstingsproposisjonen er det gjort nærare greie for dei vurderingane av dette som ein førebels har gjort, og endeleg føresegn vil verta utforma etter ein høyringsrunde. Dette må vera steg i rett lei.

Når det gjeld frivillige organisasjonar, må eg først få nemna at som ein konsekvens av vedtaket frå i fjor om avvikling av sjømannsfrådraget for sjømenn i Redningselskapet frå 1999, er det i statsbudsjettet for neste år lagt inn 8 mill. kr for å kompensera Redningsselskapet sin meirkostnad.

I samband med at frådragsretten for fagforeiningskontingent og kontingent til arbeidsgjevarforeining vil verta halvert, har me bede Regjeringa om å leggja fram for Stortinget forslag om korleis frådragsordninga frå år 2000 kan gjerast til ei meir generell ordning som også omfattar kontingent/bidrag til frivillige organisasjonar. Me meiner at dette er heilt i tråd med utviklinga i eit stadig meir nyansert og omfattande organisasjonsamfunn.

I Kristeleg Folkeparti legg me stor vekt på den positive effekten som opsjonar kan ha for å få arbeidstakarar til å verta medeigarar i eiga verksemd. Særleg i små og mellomstore verksemdar kan dette vera avgjerande for å ta vare på nøkkelpersonell, for på den måten å sikra kompetanse, og gjennom det tryggja arbeidsplassane. Saman med dei andre sentrumpartia har me difor funne det forsvarleg og fornuftig å heva grensa for skattlegging av opsjonar til 600 000 kr.

I Ot.prp. nr.1 var det føreslege ein del innstrammingar i skatten for reiarlag. I vår vurdering av dette kom me til at ein kunne oppleve den såkalla speilvendinga for uttak av skattlagd/ikkje skattlagd kapital som noko urettvis, særleg når det galdt tidlegare skattlagd kapital som var teken med inn i ordninga. I samsvar med budsjettsforliket med Framstegspartiet og Høgre har me kome fram til at me også kan ta ut dei andre forslaga på dette området, bortsett frå forslaget om auke i tonnasjavgifta.

For oss er det viktig at skattesystemet skal medverka til å halda oppe og vidareutvikla arbeidsplassar – også

innan den maritime næringa. Me er overtydde om at desse grepa vil verka i rett lei.

Ved at den nedre grensa for trygdeavgift vert heva med 4 400 kr, vert den såkalla frikortgrensa auka tilsvarende, og vil no verta på 22 599 kr.

Alt i alt synest me at forslaget til skatteopplegg for neste år er eit godt opplegg, som me fullt ut stiller oss bak. I den budsjettsituasjonen me har vore i denne hausten, er dette det aller beste me kunne oppnå. Det er ingen grunn til å leggja skjul på at me er nøgde med opplegget.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Dag Terje Andersen (A): Det skal innrømmes at med de avtaler som er inngått, kommer vi fra Arbeiderpartiets side til å få noe begrenset innflytelse på skatteopplegget dette året. Men det må en vel kanskje også si om sentrumsregjeringen når en ser på forskjellen fra det som Regjeringen foreslo og det som er blitt resultatet av avtalen.

Skatteopplegget er et av de viktigste fordelingspolitiske instrumentene vi har, i tillegg til at det selvfølgelig skal skaffe inntekter som vi skal bruke til mange gode formål. Det ble lagt merke til da statsministeren 10. august i år i VG var ute og refset den norske befolkning generelt fordi det var en del folk som reagerte på signaler om at det skulle bli skatteøkninger. Han brukte en sammenlikning. Jeg tror det ble nevnt at det var en smålig debatt når man diskuterte relativt små skatteøkninger i Norge og samtidig visste hvilken situasjon barna i Sudan var i på det tidspunktet.

Nå har budsjettavtalen endt opp med at det ikke blir noen skatteøkning. Rederne får beholde nullskattregimet sitt. De høyeste inntektene får ikke noen skattesjerpelse, som Regjeringen hadde foreslått, men derimot endte kompromisset opp med at det ble kutt på bistand – noe kamuflert, fordi penger har blitt flyttet fra Kommunaldepartementet til Utenriksdepartementet, men et betydelig reelt kutt på bistand. Da blir spørsmålet mitt til en representant fra et parti som står bak den såkalte verdiregjerinngen: Er det Kristelig Folkepartis verdiprofil når Sørffonn nå sier at opplegget har blitt godt?

Ingebrigt S. Sørffonn (KrF): Det var mange spørsmål og vurderingar i innlegget her. Som eg sa, er dette skatteopplegget resultatet av ein avtale ved eit kompromiss, men me har òg konstatert at eit fleirtal på Stortinget var imot ein skattesats på 29 pst. – det var òg Arbeidarpartiet imot.

Så til reaksjonar på skatteauken. Det høyrdest nesten ut som det her var gjort radikale nedskjeringar på bistandsbudsjettet. Det er direkte feil. Når det gjeld bistand, er den framleis halden ved lag på 0,88 pst.

Vidare gjorde Andersen den «feilen» å blanda uttrykk reiar og reiarlag. Me må skilja mellom desse to omgrepa. Det som ligg i reiarlagsskatteordninga, gjeld skattlegging i reiarlag, i selskap og i firma. I den augneblinken ein tek ut midlar som reiar, skal dei skattleggjast. Dersom me ikkje greier å halda desse to omgrepa frå

kvarandre, får me ein debatt som vert veldig vanskeleg å følgja, spesielt for dei som står på utsida. Eg gjentek det som eg sa: Reiarlaga betyr veldig mykje for næringslivet vårt og for sysselsetjinga, både langs kysten og i andre strok. Det resultatet som no ligg føre når det gjeld reiarlagsskattlegginga, trur me det skal vera råd å leva med.

Dag Terje Andersen (A): Det som jeg først og fremst spurte om, og som jeg ikke fikk svar på, var fordelingspolitikken i dette, om Kristelig Folkeparti er fornøyd med resultatet der, og utgangspunktet var de klare fordelingspolitiske signalene som statsministeren gav i august. Som eksempel var brukt skatteøkning kontra situasjonen i andre land i verden. Sudan ble brukt som ett eksempel. Når en ser at den stikk motsatte profilen har blitt resultatet, må det være lov til å stille det spørsmålet. Den eneste grunnen til at bistandsprosenten er opprettholdt på 0,88 pst., er at Regjeringen har gjort et taktisk bokføringsgrep ved å flytte 35 mill. kr i siste runde fra Kommunaldepartementets budsjett til Utenriksdepartementets budsjett som betaling for ODA-godkjente flyktninger i Norge.

Når det gjelder rederibeskatningen, er det litt overraskende at representanten Sørfonn nå påstår at den ikke har betydning for rederne. Det hadde vi grundige runder på i fjor, og finansministeren måtte til slutt innrømme at det i praksis kunne bli en skattelette for rederne ved skatteutsettelsen som ligger i rederibeskatningen. Det stod klart i nasjonalbudsjettet, og vi hadde mange runder på det her i salen.

Da blir spørsmålene mine: Ble fordelingsprofilen god? Vil representanten Sørfonn påstå at rederne som privatpersoner ikke har fordel av rederibeskatningen når de f.eks. gjennom det skatteregimet vi har i dag, oppnår en skatteutsettelse på mange år? Det blir en nettogevinst for rederne. Vil Sørfonn benekte det?

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF): Først til fordelingsprofilen. Eg er litt usikker på kva spørsmålsstillaren meinte med fordelingsprofil, om det galdt dei ulike tema i budsjettet, eller om det var fordelingsprofilen i skatteopplegget, som me diskuterer i dag. Når det gjeld det første, svarte eg på det i mitt førre innlegg, derfor vil eg no ta for meg fordelingsprofilen i skatteopplegget.

Ja, me er nøgde med fordelingsprofilen som ligg i dette. Det forslaget som vart lagt fram frå Regjeringa, hadde ein veldig god fordelingsprofil. Me har framleis ein bra fordelingsprofil i dette, eg nemner bl.a. at særfrådraget for eldre er lyfta opp. Representanten Svendsen sa vel i innlegget sitt at det var ein del av forliket. Det er ikkje korrekt, det låg i det forslaget frå sentrumspartia som vart lagt fram tidlegare. Vidare er frikortgrensa for ungdom auka, og når me ser på resultatet f.eks. for ein familie med to middels inntekter, vil det utgjera ein skattelette på ca. 1 500 kr etter opplegget her.

Så litt om reiarlagsskattlegginga. Me har jo denne tidsperioden på ti år, men ti år er ganske lang tid. Så var det eit direkte spørsmål om ikkje reiarlagsskatten ville ha noko å seia for reiarane. Når det gjeld evaluering av heile

reiarlagsskatteordninga, er det veldig tidleg å gjera den no, den har vel berre vart eit par år. Men det som er viktig å skilja på, er at reiarlagsskatteordninga er inga skattlegging for reiarane som personar. Når inntekta vert teken ut, skal ho skattleggjast. Det må stå uomtvisteleg fast.

Eg håpar eg då har vore innom dei fleste spørsmåla som vart stilte her.

Børge Brende (H): Jeg hadde ikke tenkt å blande meg inn i den diskusjonen som nå pågår mellom Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti om fordelingspolitiske virkninger av det budsjettforlik som foreligger – jeg har da også merket meg at Arbeiderpartiet ikke var tilhenger av skatte- og avgiftsøkninger i forbindelse med årets budsjett, iallfall var det signaler om at man kunne ha endt der, og det var jo godt! Men det var ikke det som var poenget mitt, det var en ting jeg reagerte litt på i det representanten Sørfonn tok opp. Han hevdet nemlig at særfradraget for eldre ikke lå i forliket. Poenget er at i fjor høst tvang Regjeringen i forhandlingene mellom Fremskrittspartiet og Høyre gjennom en nedgang, en senking i særfradraget for eldre, fra 17 640 kr ned til 12 000 kr – en skatteskjerpelse på en tusenlapp. I forbindelse med årets forhandlinger krevde også Fremskrittspartiet og Høyre at det skulle gå opp til 17 640 kr igjen. Og så får representanten Sørfonn seg til å si at på grunn av at dette ble lagt inn i sentrums justerte opplegg, var det ikke en del av forliket! Poenget er at det vi ble enige om til slutt, var jo at man skulle legge sentrums justerte opplegg, som var å komme Høyre og Fremskrittspartiet delvis i møte, til grunn. Det var det som var grunnlaget for forhandlingene videre, og så fikk man til andre justeringer som man også ble enig om.

Jeg vil bare ha klarlagt at det som ligger i pakken, er en del av forliket. Når sentrum f.eks. frafalt økningen av arbeidsgivers ansvarsperiode for sykelønn i sitt budsjett, men gikk tilbake på det i det justerte, er det da slik at heller ikke det er en del av pakken, eller er det en del av pakken? Det vil jeg gjerne ha presisert. Jeg har også forstått det slik at Fremskrittspartiet synes det ville være nyttig å få et par ord om dette.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF): Eg er glad for at eg fekk akkurat det spørsmålet, så får eg høve til å presisera litt nærmare det som eg kanskje litt upresist sa i stad. For det er korrekt som representanten Brende her seier, at det justerte opplegget frå sentrumspartia låg i botnen og danna grunnlaget for forliket. Så på den måten er det heilt korrekt at det å heva særfrådraget frå 12 000 kr til 17 640 kr er ein del av forliket, eller avtalen.

Men det som eg prøvde å få fram, var at dette, sjølv om det for så vidt har vore tema i tidlegare forhandlingar, var noko som sentrumspartia hadde lagt inn i det budsjettforslaget som vart fremja, og som var finanskomiteens innstilling. Det var det eg prøvde å seia.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Den reglementsmessige tid for formiddagsmøtet er avbrytes, og at nytt møte i Odelstinget settes kl. 18. –
også for lengst omme. Presidenten vil foreslå at møtet nå Det anses vedtatt.

Møtet hevet kl. 15.15.

Møte torsdag den 3. desember kl. 18

President: G u n n a r S k a u g

D a g s o r d e n :

Sakene på dagens kart (nr. 9)

Man fortsatte behandlingen av

s a k n r . 2

Innstilling fra finanskomiteen om skatteopplegget 1999 – lovendringer (Innst. O. nr. 16 (1998-99), jf. Innst. O. nr. 11 (1998-99) og Ot.prp. nr. 1 (1998-99))

Børge Brende (H): Vi får nå daglig bekreftet at veksten i norsk økonomi avtar, senest bekreftet av Statistisk sentralbyrå, som kom med en analyse i ettermiddag som viser at det kan ende med at vi til neste år i Norge får en nedgang i veksten. Jeg tror det nå også bør være utgangspunktet for den skatte- og avgiftsdebatt som vi har her.

Ekstra uklokt å skjerpe skatter og avgifter er det i en situasjon hvor vekstkraften i økonomien avtar, og derfor tror jeg alle, når de får tenkt seg om, vil være fornøyd med at vi i Norge ikke foretar skatte- og avgiftsøkninger til neste år.

Det er mange årsaker til det. Det ene er at det blir lettere å få et moderat lønnsoppgjør i havn hvis skatteøkningene ikke er slik som Regjeringen opprinnelig foreslo. De nominelle tilleggene vil bli lavere. Det er også slik at pristakten ikke vil øke med en ekstra halv prosent på bakgrunn av de avgiftsøkningene som var foreslått.

Det er også verdt å merke seg at det Regjeringen opprinnelig foreslo, var bokførte skatte- og avgiftsøkninger til neste år på 4 milliarder kr. Men hvis man ser helårsvirkningen av det, var det 7 milliarder kr. Og spesielt slo det hardt ut overfor bedriftene.

Hvis vi nå ser på Europa for øvrig, ser vi at man bruker skatter og avgifter aktivt for å bidra til økt sysselsetting og ytterligere vekst. Derfor var overraskelsen hos oss stor da vi så at Regjeringen gikk til tiårets største skatte- og avgiftsøkning i en situasjon hvor man stod overfor lavere vekst i økonomien.

Når man nå også får tall fra SSB om at veksten i økonomien avtar så kraftig, tror jeg Regjeringen og finansministeren, når de får tenkt seg om, er ganske fornøyd med at man også fikk sløffet forslaget til konjunkturavgift knyttet til bygge- og anleggsnæringen. Hvis vi i tillegg hadde fått det, tror jeg at det kunne ha vært ekstra beklagelig i forhold til sysselsettingsutviklingen.

Det man da mangler noe av i den norske skattedebatten, er visjoner om å bruke skatter og avgifter aktivt for å fremme et mer robust næringsliv i Fastlands-Norge. I Danmark har regjeringen invitert til en debatt om hvordan man i sterkere grad skal få bedrifter til å flagge inn, ikke bare flagge ut. Man skal greie å beholde dem man har, og samtidig få flere etableringer. Hvor er denne debatten i Norge? Det er ikke et riktig signal å sende til næringslivet i en vanskelig tid at man øker beskatningen fra

28 pst. til 29 pst. på alminnelig inntekt. Det har vi heldigvis greid å drive tilbake, og det tror jeg var meget klokt.

Nå har den skattedebatten som har pågått de siste ukene, også ført til nytenkning hos flere aktører. Jeg så at Arbeiderpartiets leder, Thorbjørn Jagland, gikk ut i Aftenposten den 14. oktober og sa følgende:

«Sviktende verdensmarked, økt konkurranse og globalisering av økonomien gjør at Norge ikke ensidig kan tillate seg økte skatter».

Det mener Jagland. Det er jeg helt enig i. Derfor har vi også i vårt alternative budsjett avvist skatte- og avgiftsøkningene og lagt inn små lettelser. Hvis man ser på den lille runden som var før pausen, er det jo ikke slik at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett har fraveket sine forslag om skatte- og avgiftsøkninger. Man har tvert imot tatt skritt til aktiv forverring for eierne av små og mellomstore bedrifter gjennom delingsmodellen. Som bortimot det eneste land i Europa går man også inn for ikke å gi noen form for rabatt til dem som eier aksjer i små og mellomstore bedrifter. Man må huske på at når vi diskuterer 28 pst. eller 29 pst. kapitalskatt i Norge, så må det ses i sammenheng med at vi også opererer med formuesskatt som må legges på toppen.

Jeg tror vi i tiden fremover bør gå i oss selv alle sammen og tenke gjennom hvilke virkemidler vi nå kan bruke for aktivt å tilrettelegge for fortsatt nyetablering i en periode hvor veksten blir lavere. Den innstramningen vi nå gjennomfører, må kombineres med initiativ som kan sette både samfunnet og den enkelte bedre i stand til å møte kravene fra den nye kunnskapsøkonomien.

Det er mye som tyder på at vi ikke helt har fått med oss konsekvensene av det paradigmeskiftet vi står overfor – overgangen fra et industrisamfunn til et kunnskapsamfunn. Et kjennetegn er at det oppstår et misforhold mellom de bestående institusjoner av virkemidler som er opprettet for å ta vare på industrisamfunnets behov, og de krav som stilles til kunnskapsamfunnet. Et eksempel på det er de nye bedriftene og den nye næringsstrukturen som vokser frem. Dette er bedrifter som produserer kunnskap, der verdsettingen skjer på en helt annen måte enn i en tradisjonell vareproduserende bedrift. Den viktigste innsatsfaktoren i disse bedriftene er de ansattes kompetanse. I en tidlig fase har disse bedriftene – som nystartede bedrifter flest – ikke råd til å betale høye lønninger. For å kunne konkurrere om dyktige og ettertraktede medarbeidere, spesielt i en tidlig fase da risikoen er høy, må de kunne tilby en gevinst på et senere tidspunkt når økonomien er bedre. Det er dette som går under betegnelsen opsjoner. Etter innstramningen i 1996 har den norske opsjonsordningen vært den klart dårligste i Europa, dvs. at nystartede, norske kunnskapsbedrifter har den svakeste muligheten i hele Europa til å tiltrekke seg de personene som er nødvendig for å kunne utvikle seg videre. Det er meget uheldig i en situasjon der norsk økonomi virkelig trenger nye bedrifter som kan redusere avhengigheten av oljeinntektene.

Et riktig første skritt er selvsagt forslaget om at man endrer på den opsjonsordningen som ble vedtatt i 1996, og setter tak på 300 000 kr. Men jeg er også glad for at et

flertall i komiteen bestående av sentrumspartiene, Fremskrittspartiet og Høyre pålegger Regjeringen å komme tilbake til Stortinget med en ordning der grensen settes til 600 000 kr, og med en betydelig forenkling av de opsjonsreglene som departementet opprinnelig foreslo. Primært har Høyre og Fremskrittspartiet foreslått at det ikke skal settes noen beløpsgrense, men som en subsidiær løsning er den til å leve med. Det er iallfall et første riktig skritt.

Det er også viktig å minne om at det ikke er gunstig at det offentlige legger beslag på en for stor del av ressursene i samfunnet. Når offentlig sektor vokser, vil det bli mindre rom for privat næringsliv. Derfor er det en grunnleggende forutsetning for vekst i næringslivet, som nå er mer viktig enn på lenge, at offentlig sektor ikke legger beslag på en stadig større del av ressursene i samfunnet. Når staten tar penger fra den enkelte for å forvalte dem på en annen måte enn den enkelte selv ville ha valgt, er det et stort ansvar det offentlige tar på seg. Det må være et krav at skattepengene forvaltes på en slik måte at de ønskede mål oppnås på billigst mulig måte. Slik er det ikke i dag.

Når det gjelder den innstillingen som nå ligger på bordet, er jeg veldig glad for at vi har fått til en løsning i forhold til norsk skipsfart som ikke endrer rammebetingelsene fullstendig over natten. Sentrumspartiene har gått fra sine opprinnelige forslag, som ville ha vært et alvorlig anslag mot en næring som sysselsetter veldig mange, og som bidrar til at vi har en cluster knyttet til den maritime næringen i Norge.

Gjennom denne innstillingen fikk vi også drevet tilbake forslaget om å øke ligningstakstene på boliger, altså boligskatten, med 10 pst. Jeg er litt forundret over at en regjering med Kristelig Folkeparti og Venstre foreslår en slik 10 pst.-økning, i og med at begge partiene har programfestet fjerning av fordelsbeskatningen ved å bo i egen bolig. Det er ikke vanlig å foreslå skatteøkninger som man er imot. Men la nå det ligge, ettersom vi har fått drevet forslaget tilbake, slik at det ikke i neste runde kommer nye forslag fra finansministeren i den retning.

Når det gjelder arbeidsgivers finansiering av utdanning, er det også positivt at man nå har fått en ny og bedre ordning på plass. Man har ikke gått riktig så langt som man burde, slik at det fortsatt er en del grensetilfeller som ligger der, men det er en betydelig forbedring man har fått til. Det er ikke slik at ligningsfunksjonærene, ved tilfeldigheter fra kommune til kommune, skal være dem som bestemmer hva som skal fordelsbeskattes eller ikke når det gjelder arbeidsgivers dekning av utdanning. Man må forutsette at arbeidsgiver i utgangspunktet bare er villig til å betale for utdanning som er relevant for den arbeidsoppgave som den ansatte har.

Ellers merker jeg meg at en del partier fortsatt ønsker å avvike AMS-ordningen, som er en sparestimulerende ordning. Det får heldigvis ikke flertall.

For å oppsummere: Jeg tror skattedebatten fremover vil bli ført litt annerledes enn den har vært gjort en stund. Jeg tror at skatt og avgift må ses som en av de viktige instrumentene vi som politikere kan bruke for å gjenreise

vekstkraften. Vi må ta innover oss at vi ikke kan operere med et skatte- og avgiftsnivå i Norge som er langt høyere enn det som våre handelspartnere har, ikke minst er inntektsbeskatningen i Norge høy. Hvis man ønsker å minske forskjellen mellom skatt på arbeidsinntekt og kapital-skatt, bør det gjøres gjennom redusert skatt på arbeidsinntekt. Det har vi faktisk fått gjennomslag for gjennom den skatteløsningen som nå skal vedtas.

Jeg tar for øvrig opp forslaget som Høyre har fremmet i innstillingen.

Presidenten: Børge Brende har da tatt opp det forslag som presidenten antar er nr. 16, som Høyre står bak.

Jørgen Holte (Sp): Denne innstillinga ber preg av at Regjeringa sitt framlegg til statsbudsjett vart endra gjennom handsaminga her i Stortinget, fyrst gjennom eit justert opplegg frå regjeringspartia og deretter ved ei endring av dette som fylgje av avtale om subsidiær støtte til det samla budsjettet frå Framstegspartiet og Høgre.

Desse endringane stadfester også viljen frå sentrums-partia si side til å finne løysingar med dei partia i Stortinget som har vore forhandlingsdyktige i budsjettssamanheng. Slik må arbeidsmåten vere, og slik har den også vore gjennom dei mange åra vi har hatt mindretalsregjeringar her i landet.

Når det gjeld spørsmålet om Regjeringa sitt forslag om ein ny frådragsmodell for arbeidsreiser, har Stortinget slutta seg til det. Det vil innebere forenkling både for den enkelte skattytaren og for likningsstyresmaktene.

Eg føreset sjølvsagt at finansministeren si vurdering om å ta omsyn til utgifter knytte til ferjer og bompengar blir varetatt gjennom forskrifter når ordninga skal iverksettast. Vidare føreset eg at regelverket om godkjenning av pendlarstatus får den naudsynte opprettinga av utilskिता og moglege uheldige utslag.

Når det gjeld skattlegginga av reiarlag, vil eg presisere at den særskilde føresegna om at reiarlag er fritatt frå skattlegging av alminneleg inntekt, står ved lag. Denne særskilde regelen inneber ikkje endeleg fritak for skatt av utbytte frå reiarlagsverksemd, men utsett skattlegging. Denne modellen har som føremål å halde kapitalen i selskapet for å styrke verksemda spesielt og den maritime næringa generelt.

Det har frå Rederiforbundet og enkeltføretak kome ein del merknader om at forslaget frå Regjeringa gjer planlegging vanskeleg. Eg vil seie at det er ei grunnlaus uro, som reiarlaga bør legge til side.

Det mest uavklara punktet som sentrumspartia gjer framlegg om ikkje å sette i verk, er forslaget om speilvending av konto for utbytte, slik at skattlagd kapital ikkje skal delast ut først så lenge det er ikkje skattlagd kapital i føretaket. Eit slikt forslag kan m.a. føre til ei uheldig innlåsing av kapital som gjennom eigarane kunne vore nytta til nye og andre investeringar. Hovudpoenget med den nye ordninga er, slik eg tidlegare har gitt uttrykk for, at utbytte skal skattleggast ved utdeling. Dette gir også fordelene av å halde midlane i selskapet og dele ut utbytte på eit seinare tidspunkt.

Andre endringer i lovverket kjem som fylgje av at sentrumspartia ikkje auka skatten på alminneleg inntekt, men fører vidare eksisterande sats på 28 pst. Det er elles gledeleg at ein i det justerte opplegget har funne plass til å auke fribeløpet for trygdeavgift frå 17 000 kr til 21 400 kr, at likningstaksten for eigedom ikkje blir auka, og at særfrådraget i inntekt for skattyttarar over 70 år er auka til 1 470 kr pr. månad.

Når det gjeld den stadbundne skattlegginga av anlegg for kraftproduksjon og -distribusjon, slik det går fram av §8 i eigedomsskattelova, viser eg til brev av 16. oktober frå finansministeren, som ber om at det blir sett i verk frå 1. januar 2000.

Dette er i samsvar med det Senterpartiet tidlegare har gitt uttrykk for, og eg er samd i at eigedomsskatten for 1999 blir skriven ut på det gjeldande grunnlaget i den enkelte kommune.

Eg viser elles til saksordførar sitt hovudinnlegg og den fyldige kommentaren han har gitt til det som blir fleirtalsinnstillinga i saka, og som er i samsvar med det endra justerte sentrumsforslaget.

Øystein Djupedal (SV): Når jeg hører representanten Brendes betraktninger rundt skattepolitikk, blir det stadig mer klart for meg hvorfor jeg aldri har tenkt tanken på at Høyre skulle vært mitt parti, for den betraktningen han gjør om hvordan skattepolitikk bør fungere, er en tilnærming som ligger veldig fjernt fra den måten jeg og mitt parti tenker på.

Det viktigste i skattepolitikk er jo ikke at man skal straffe befolkningen, og at enhver skatt i utgangspunktet er en vederstyggelighet. Tvert imot har man skatter og avgifter i et samfunn for at man skal omfordele. Man skal skape et mer rettferdig samfunn for de fleste, og det er utgangspunktet for SVs skattepolitikk. Man skal skape en rettferdig fordeling av godene, og man skal prøve å tette igjen de smutthull som måtte finnes i skattelovgivningen, slik at selskaper og mennesker behandles likt, noe som også er et viktig poeng. Kort sagt, det viktigste prinsippet i skattepolitikken er at man skal skatte etter evne, men det prinsippet har vi dessverre ikke som rettesnor i vår skattelovgivning. Vi har et skattesystem som legger til rette for en hel rekke smutthull, det finnes en hel rekke selskap som forskjellsbehandles, og det er ikke lenger sånn, eller kanskje har det aldri vært sånn, at prinsippet om å skatte etter evne er det som er gjennomgående i vår skattelovgivning.

La meg trekke fram et par av de mest grelle eksempler vi har, som representanten Nordtun også på en fin måte redegjorde for, og som jeg i grunnen i all hovedsak kan slutte meg til. Det gjelder særlig rederibeskatningen. Rederibeskatningen er en «merksnodighet», for å bruke et litt unorsk ord, ved at man skal tillate at en hel næring faktisk ikke skal bidra til fellesskapet. Det er sagt mye rart om hvordan og hvorfor man har rederibeskatning, og hvorfor man ikke skal betale skatt hvis man eier et rederi. Hvis man går inn og ser på årsregnskapene for norske rederier, vil man jo se at de representerer Norges rikeste firmaer og Norges rikeste kvinner og menn. Det er en

skam at de ikke skal bidra til det fellesskapet de faktisk også nyter godt av.

SV har, sammen med Arbeiderpartiet, i dagens innstilling fremmet forslag om at hele rederibeskatningsordningen skal avskaffes, og at rederiene skal behandles på lik linje med andre selskaper, noe som burde ha vært en selvfølge. Regjeringens opprinnelige budsjettforslag hadde en del forslag til økt beskatning av rederiselskaperne, som var vårt subsidiære standpunkt. Men i det forliket som nå er inngått med høyrepartiene, har også de fleste av dem dessverre blitt borte.

Et annet eksempel på en urettferdighet i skattesystemet, er at man ikke skal beskattes for aksjeutbytte. Her står vi dessverre alene. Jeg har et håp om at Arbeiderpartiet kanskje etter hvert også vil se at det er urimelig. Hvis man er lønnsinntaker, kan man beskattes helt opp til 49 pst. eller litt over det, men hvis man har sin inntekt, fra aksjer, har bedriften i praksis betalt 28 pst. skatt, og så sitter man igjen med et skattefritt aksjeutbytte. En større urimelighet i vårt skattesystem er det vel vanskelig å tenke seg. En ærlig arbeidsmann skal betale nesten 50 pst., mens en kupongklipper sitter der uten å betale skatt i det hele tatt. Det er en åpenbar urimelighet som jeg ikke kan forstå det finnes noen saklig, fornuftig begrunnelse for. Ei heller for et dannet konservativt menneske kan det være en fornuftig tilnærming til skatt. Jeg har også vanskelig for å forstå hvordan det faktisk kan rettferdiggjøres, men det er en annen debatt. Vi blir dessverre stående alene om det her i dag, men et tidligere replikkordskifte her i dag antydte også at det tenkes om dette i andre partier. Uansett er det en urimelighet som SV vil fortsette å kjempe imot. Man skal ikke forskjellsbehandle inntektene man får fra arbeid og kapital på den måten.

Ellers er det gledelig at i mange spørsmål som SV før stod alene om mens Arbeiderpartiet var i posisjon, har Arbeiderpartiet nå funnet tilbake til en rettferdig fordelingspolitikk. Det gjelder særlig forholdet til aksjerabatter og identifikasjonsreglene i delingsmodellen, som begge er ordninger som åpenbart er forskjellsbehandlende og urimelige. Vi blir stående sammen med Arbeiderpartiet om de forslagene her i dag, og der gjorde representanten Nordtun en fin jobb med å redegjøre for hvorfor det er forskjellsbehandling og urimeligheter, og hvorfor de smutthullene i skattelovgivningen bør fjernes.

Det forliket som er inngått mellom de fem borgerlige partiene, har i en rekke spørsmål gått i feil retning. Hvis man tar det opprinnelige forslaget fra Regjeringen om 29 pst. beskatning av alminnelig inntekt, var det etter SVs mening et fornuftig forslag. Det ville vært et skritt i riktig retning for å skape større grad av likhet mellom beskatning av arbeid og kapital. Det forutsetter selvfølgelig at man har et betydelig bunnfradrag eller minstefradrag som gjør at de med lavest inntekt kommer bedre ut, og de med høyest inntekt betaler litt mer skatt, altså skatt etter evne-prinsippet, i tillegg til at man likebehandler arbeid og kapital bedre. Det har dessverre ikke fått flertall. Tvert imot, det er bare SV igjen i salen som mener at det var et fornuftig forslag. Jeg antar at finansministeren i sitt

hjerter fremdeles mener at det var et fornuftig forslag, men det har han ikke lyktes med å komme igjennom med i de forhandlingene som har pågått.

SV hadde gjerne ønsket at minstefradraget ble økt til 25 pst. pr. inntekt. Da ville vi fått – og det har vi også fremmet forslag om – en fordelingsmekanisme i det som hadde vært rettferdig. Det er også her foreslått, og det har endog blitt styrket gjennom Stortingets behandling, at opsjoner skal gis fordeler på mange ulike felt. Det er etter SVs mening en urimelighet at man innfører ordninger som skattemessig begunstiger enkelte istedenfor at man gir ordinær lønn, som bør være det rimelige.

Gjennom forliket har man også fått et mindre fradrag for fagforeningskontingent. Og som om det ikke er nok, har man lagt føringer for at det fradraget over tid skal fjernes, og det skal bli et mer allment fradrag for bidrag til organisasjonsliv eller sosiale organisasjoner eller hva det nå måtte være, som da selvfølgelig undergraver det som har vært hele *det* fradragets hensikt. Det vil også premiere gratispassasjerer, altså de mange i vårt arbeidsliv som ikke er organisert, men lar de organiserte gå foran og gjøre jobben og etterpå får de samme fordelene som de organiserte har kjempet fram. Det er etter mitt skjønn en urimelighet som her innføres, og den vil bli enda mer urimelig når fradraget utvannes enda mer ved å bli et fradrag for bidrag til organisasjoner.

Nå er det ikke sånn at SV har noe imot at organisasjoner skal få penger fra borgere, det synes vi er helt utmerket. Men det som ligger i et slikt forslag, vil premiere de store organisasjonene som har et apparat til å samle inn penger, mens de små idrettslagene, korpsene og alle de viktige organisasjonene rundt i våre mange lokalsamfunn, ikke vil ha den samme muligheten til å nyte godt av det. Det er dessverre situasjonen. Nå har departementet sagt de skal komme tilbake til det, men jeg registrerer til min store skuffelse at flertallet allerede har konkludert før forslaget har vært ute på den nødvendige høringsrunden.

La meg også trekke fram et par andre forhold i dagens innstilling. Det ene er svært positivt, og det er at departementet nå har fulgt opp SVs forslag om arbeidsgiverfinansiert etter- og videreutdanning, og har laget et forslag som nå også skal på høring. Det eneste jeg var enig i i representanten Børge Brendes innlegg, var at det har mange åpenbare svakheter, og at for mye skjønn fremdeles delegeres til ligningsfunksjonærer, og at faren for forskjellsbehandling i de enkelte kommuner fremdeles er stor. Nå skal forslaget ut på høring til de ulike instansene som høres i sånne sammenhenger, og så vil Stortinget på et senere tidspunkt få saken til behandling. Men det som her fastslås, er at det fra 1. januar neste år skal innføres en slik ordning. Det er også fornuftig med hensyn til at en annen komite her på Stortinget nå driver og sluttbehandler SVs gamle forslag om etter- og videreutdanning – det som nå kalles kompetansereformen. Dette er en nødvendig opprydding før man innfører den store reformen, som kanskje ikke blir så ambisiøs som SV tenkte, men som allikevel har kommet så langt at det vil bli en realitet.

Skattefradraget for AMS er brakt inn i debatten. Der står SV dessverre alene. Vi har ingen ting imot at folk setter sine penger i aksjer, det må de gjerne gjøre. Det er positivt. Men det som er komplett uforståelig, er hvorfor vi skal ha et skattesystem der jeg skal betale for at enkelte velger å spare i aksjer. Hvis jeg setter mine penger i banken, er det ingen som betaler for det med skattefradrag, og hvorfor vi skal gi et skattefradrag for spesielt å favorisere de som ønsker å spare sine penger i aksjer, er for meg komplett ubegripelig. Det er nok en forskjellsbehandling vi har i vårt skattesystem, som åpenbart er ment for å stimulere til aksjekjøp, og det har sikkert fungert utmerket, men uansett er det en urimelighet. Det er en urimelighet at de som sparer sine penger i aksjer, forskjellsbehandles i forhold til oss andre som måtte ha noen kroner i banken.

Det er mye man kan si om skattepolitikk, men jeg ser på mine medrepresentanter i salen at det begynner å bli sent på kvelden. Den store debatten hadde vi jo på mandag, så de store ideologiske konfrontasjonene er det vel vanskelig å få til her. Som en sluttbemerkning vil jeg si at det er interessant at det nå fins et skille i fordelingspolitikken i Det norske storting, der SV og Arbeiderpartiet dessverre er i mindretall. Det fins et flertall som nå bestemmer politikken. Det betyr at det nå er et klarere skille mellom høyre og venstre, mellom rett og galt, enn det har vært på en stund. Det gir håp for fremtiden: Kanskje det kan bygges et flertall langs den samme aksene.

For øvrig tar jeg opp de forslag som er omtalt i innstillingen.

Presidenten: Øystein Djupedal har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Børge Brende (H): Djupedal avsluttet sitt skattepolitiske innlegg med å si at det nå er et klarere skille mellom det som er rett og galt i Stortinget, enn på lang tid. Samtidig sa han at det ikke var tidspunktet, for det var for sent på kvelden, å ta et ideologisk oppgjør om skatt. Nå var jeg ikke mye enig i det som Djupedal kom med i sitt innlegg, selv ikke hans tidsangivelse av når på kvelden vi befant oss, kunne jeg slutte meg til. Det er litt vanskelig å forstå hva Djupedal legger i at det er større skilnader i skatte- og avgiftspolitikken i høst enn på lenge. Jeg tror representanten Djupedal må være en av de meget få aktørene som hevder det, ettersom Det norske Arbeiderparti for første gang på mange år har gått ut og sagt at skatte- og avgiftsøkninger faktisk ikke er tingen i norsk økonomi nå. Det var vel heller ikke det poenget Djupedal tenkte på, så jeg lurte på om han kunne utdype det litt.

Så vil jeg også gjerne spørre representanten Djupedal om det er slik at SV ikke i det hele tatt synes at det er noen grunn til å bruke skatte- og avgiftspolitikken i en form for stabilisering av norsk økonomi, i en konjunkturstyring. Synes SV at det er fornuftig å øke bedriftsbeskattningen med halvannen milliard kr i en situasjon hvor vi kanskje står overfor nullvekst til neste år, og i verste fall en nedgang i veksten?

Når SV hevdet at det viktigste ved å innkreve skatt er å skape rettferdig fordeling – les millimeterrettferdighet – stusset jeg også litt. Jeg trodde det viktigste ved skattesystemet var å få inn de pengene som staten trenger for å drive med de oppgavene som vi her i Stortinget synes er nødvendige, for å få samfunnet til å gå rundt. Men der har også representanten Djupedal brakt en ny dimensjon inn i norsk skattedebatt.

Øystein Djupedal (SV): Jeg legger merke til at representanten Brende er ivrig i dag, og det er hyggelig. Jeg vil også takke for en hyggelig replikk.

La meg ta det siste poenget først. Hele poenget med at vi skal ha en skattlegging i et sivilisert samfunn, er at de pengene vi tar inn, skal vi bruke på noen gode formål. Det er ikke mulig å skape et rettferdig og godt samfunn for alle hvis ikke storsamfunnet har penger å fordele. De pengene kan man ikke ta inn som en koppskatt fra hver enkelt borger; de pengene må tas inn proporsjonalt med hvor mye folk har å bidra med. Det betyr skatt etter evne-prinsippet. Det betyr at de som sitter øverst ved bordet, skal bidra mer enn de som sitter nederst ved bordet. Det betyr at de som sitter nederst ved bordet, kanskje faktisk bør motta mer enn de som sitter øverst ved bordet, men slik er ikke vårt skattesystem, og det er hele mitt poeng.

Vi har altså et skattesystem som ikke har likebehandling, ikke skatt etter evne, ikke rettferdighet som rettesnor, men som tvert imot er fullt av smutthull og muligheter til å unndra seg beskatning, altså å unndra seg å bidra til det fellesskapet som man faktisk skal få igjen fra. Det som er poenget, er at vårt samfunn ikke skiller på hvem som får nytte godt av de godene samfunnet har å gi. Om du er fattig eller rik, har du anledning til å gå på skole. Om du er fattig eller rik, har du anledning til å komme på sykehus hvis du dessverre må det, og slik skal det være. Det er det mest elementære i et sivilisert samfunn sett med mine øyne, nemlig at man har en grunnleggende solidaritet i bunnen. Det er SVs tilnærming til skattepolitikken, og hvis det var nytt for Børge Brende, forbauser det meg, for da har han ikke skjønt noen ting av hvorfor vi har beskatning. Hvis vi ikke skulle hatt beskatning langs en slik akse, hadde vi ikke trengt å ta inn noen penger i det hele tatt. Da kunne enhver bare ha ordnet opp for seg selv om man ville. Det er godt mulig at det er det Høyre vil, men det vil altså ikke SV.

Så til de ideologiske skillelinjene her i Stortinget. Det er helt riktig at jeg ikke har noen grunn til å forsvare Arbeiderpartiets politikk på et eneste punkt annet enn i disse fordelingspolitiske spørsmål som jeg har nevnt, og som representanten Nordtun på en aldeles utmerket måte listet opp. Vi er enige i de spørsmålene. Det er bra. I mange andre spørsmål er vi og Arbeiderpartiet veldig uenige, og det vil vi sikkert forbli. Men vi er altså enige om rederibeskatningen og de ulike aksjerabattordningene som Arbeiderpartiet går inn på, og det synes jeg er positivt. Det er også å betrakte som et ideologisk skille.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Steinar Bastesen (TF): Jeg skal prøve å ta for meg litt av det som vi har vært med på, og hva slags holdninger vi har til forskjellige spørsmål i forbindelse med vårt eget budsjettframlegg.

Vi gikk sammen med Høyre og Fremskrittspartiet om rederibeskatningen. Det er ikke fordi vi synes synd i rederne – langt ifra. Men det har noe å gjøre med forutsigbarheten i norsk rederinæring, og det har litt å gjøre med forutsigbarheten når det gjelder hvordan det maritime miljøet skal kunne få lov til å utvikle seg, om det skal kunne bestå i Norge. Så får man heller senere ta opp det spørsmålet og diskutere om det skal gjøres noe med den beskatningen, gjerne også sette ned et utvalg til å vurdere hvordan man skal rette det opp hvis skjevhetene er så store som det er uttalt. Jeg er litt opptatt av at det skal være forutsigbarhet.

Vi har også gått inn for å øke verftsstøtten til samme nivå som i de øvrige OECD-landene. Vi leser i avisene og får stadig meldinger om folk som blir oppsagt fordi kontraktene som verftene skulle ha hatt, er gått til andre land som vi konkurrerer med, og som har verftsstøtte på 9 pst., mens vi opererer med en verftsstøtte på 7,5 pst. Når det er snakk om store kontrakter i hundremillionersklassen, kan det være akkurat den marginen som avgjør om våre verft får disse kontraktene eller ei. Derfor har vi gått inn for det.

Vi har også gått inn for refusjonsordningen for sjøfolk, nettopp ut fra samme prinsippet om å ha forutsigbarhet. Det drives en storstilt opplæring av ungdom til maritime næringer, og det ville være for galt hvis de ungdommene, når de er ferdigutdannet, ikke skal få seg arbeid fordi refusjonsordningen er fjernet. Det er et spørsmål om forutsigbarhet. Man får heller ta opp debatten i løpet av året fram til neste budsjett og begynne allerede nå hvis man skal fjerne slike ordninger og si både til de som driver rederivirksomhet, de som driver med skipsbygging, og de som utdanner til maritime næringer, at dette skal vi trappe ned på, vi skal ikke ha en sentral posisjon i verden som skipsfartsnasjon. Det er det det dreier seg om.

Vi har også gått inn for at det skal være fradragsrett for gaver til frivillige organisasjoner. Det er en rekke frivillige organisasjoner som gjør en utrolig god jobb i samfunnet og sliter med økonomien. Jeg mener det er rett at de skal kunne motta bidrag, og man skal kunne skrive det av. Størrelsen på bidraget er et annet spørsmål. Det får man ta opp – det bør jo ikke være slik at man skal kunne bruke ubegrensede midler. Men det har med prinsipper å gjøre det også.

Når det gjelder ungdom, har vi også gått inn for å øke det skattefrie beløpet de kan tjene, til 30 000 kr. Det er ikke mer enn en normal justering i forhold til det opprinnelige beløpet – jeg tror det er mange, mange år siden det beløpet ble justert. Disse 30 000 skattefrie kronene kan de bruke til studiefinansiering. Slik det har blitt i dag, med dyre skolebøker de i stor grad må betale selv – eller som foreldrene må betale – kan 30 000 kr skattefritt være et godt tilskudd for å kunne få en skikkelig utdanning.

Boligtakseringen gikk vi også sammen med Høyre om. Det er for meg et paradoks at hvis folk som sitter i et gammelt hus – det kan gjerne være stort, men de behøver ikke å ha noen stor pensjon – får for høy formuesskatt på huset sitt, kan de bli nødt til å flytte ut av huset. De har ikke råd til å bo der lenger, for skatten tar huset fra dem. Dette er en debatt som har pågått i Stortinget tidligere, så jeg skal ikke gå så veldig langt inn i det, men det har vært et paradoks for meg. Selv om en har et svært hus og bor i et sentralt strøk, behøver ikke det bety at en tjener penger. En tjener jo ikke penger på å bo, så for meg var det lett å støtte dette.

En annen ting er kontantstøtten – et tilbakevendende problem. Jeg har avholdt meg fra å si så mye under hele den debatten som har pågått i den tiden jeg har vært på Stortinget, men det er for meg litt rart at ikke kontantstøtten skal telle som skattbar inntekt. Alt det andre som man får fra samfunnet, teller jo som skattbar inntekt – til og med minstepensjonistene må vel regne med å komme i den kategorien – så dette har jeg aldri forstått. For øvrig gikk vi inn for kontantstøtten, for folk hadde jo fått beskjed om at kontantstøtten skulle innføres, og vi har til og med vedtatt det her i Odelstinget, så det var ikke bare å fjerne den i full fart. Så får man heller i løpet av året ta debatten om den skal bestå.

Ektefelledelelt beskatning synes jeg også er et godt forslag. Det er mange ektepar der den ene tjener godt og den andre ingenting. Den som ikke tjener penger, opparbeider selvfølgelig ikke pensjonspoeng. I tilfelle samlivsbrudd eller andre forhold står den ene parten ribbet og har ikke mulighet for de samme sosiale godene som den andre parten har.

Jeg må nevne litt om sjømannsfradraget og Rednings-selskapet. Jeg synes det er litt «taslåt», for å si det med et dialektuttrykk, at man skal frata Redningsselskapet muligheten for å få sjømannsfradrag på båter under 100 tonn, når de har en flåte som består både av båter over 100 tonn og båter under 100 tonn. De bruker jo mannskapene på begge typer fartøyer – mannskapene ambulerer, for det er jo ikke slik at en er mannskap bare på den ene typen båt og ikke på den andre. Det blir litt rart for meg når man på statens båter, som i mange tilfeller er under 100 tonn – jeg tenker på Kystfartverkets fartøyer – får sjømannsfradrag. Er det fordi det er staten som lønner folket, eller er det på grunn av at staten skal særbehandle sine egne ansatte? Det får jeg selvfølgelig ikke noe svar på, men det blir litt rart for meg – det er iallfall en klar forskjellsbehandling.

Vi har ellers gått inn for å øke særfradraget for de eldre, og det er jeg glad for. De fleste har vel ikke mer å rutte med enn at de trenger hver eneste krone, og hvis dette kan være et bidrag til å gjøre hverdagen lettere for dem som har lite, går vi iallfall inn for det.

Statsråd Gudmund Restad: Odelstinget behandler i dag lovsakene i skatteopplegget for 1999. Det har vært mange lovsaker å ta standpunkt til i år. Noen av sakene er mindre justeringer i skattereglene, men det er også saker av stor betydning for de som berøres. Det ser ut til at

de fleste forslagene i proposisjonen vil bli vedtatt, de fleste med bred støtte. Dette er gledelig.

I forbindelse med budsjettavtalen mellom sentrums-partiene og Fremskrittspartiet og Høyre i forrige uke ble det gjort enkelte endringer i forhold til forslagene i proposisjonen. Dette er endringer det går an å leve med.

Jeg går så over til enkelte av sakene i komiteinnstillingen. Fordi det er så mange temaer som behandles, nøyer jeg meg med et utvalg.

Jeg vil først framheve endringen i fradragsreglene for reise mellom hjem og arbeidssted. Fra neste år vil det bli innført en fradragsmodell basert på reiseavstanden mellom hjem og arbeidssted. Modellen tenkes bygd på registrering av reiseavstanden en gang for alle, så lenge en beholder samme arbeidssted og bopel, og automatisk fradragsberegning etter satser pr. km eller kilometerintervaller, uavhengig av reisemåte. En slik standardisering vil være en vesentlig forenkling av regelverket, og en unngår problemer med rapportering, spørsmål om fradrag for bruk av bil og faren for unndragelse i forhold til dagens regler.

Som det går fram av komiteinnstillingen, har jeg gitt uttrykk for at sterke rimelighetsgrunner taler for at det blir gitt ekstrafradrag når bil er nødvendig for å komme til og fra arbeidet, og denne bilbruken medfører større ekstraavgifter til fergebillett eller bompenger. Komiteen har lagt til grunn for sin aksept at Finansdepartementet utformer forskrift i tråd med dette. Dette vil selvsagt bli fulgt opp.

I forskriften er det også en rekke spørsmål utenom dette som må reguleres. Jeg viser her til skisseringen av forutsetningen i proposisjonen. Utkast til forskrift vil bli sendt på høring, slik at brukergruppen og skatteetaten kan ta del i prosessen.

Enkelte kan henge seg opp i at fradrag etter reiseavstand ikke vil stemme med reisekostnadene. Dette er en nødvendig følge av den prinsipielle omleggingen fra en reisekostnadsmodell til en reiseavstandsmodell. Realiteten i denne omleggingen er at en ikke legger vekt på å treffe det nøyaktige kostnadsnivå, men i stedet lar reiseavstanden overta som fradragskriterium. Dette er en rasjonell omlegging, selv om den gir lavere fradrag for noen og høyere fradrag for andre.

Som nevnt i proposisjonen vil det for øvrig være aktuelt å vurdere en begrensning av overdrevent stort fradrag ved atypiske reisemønster m.v. Også dette må i tilfelle reguleres i forskriften om reisefradrag.

Som en oppfølging av St.meld. nr. 40 for 1997-98 Eierskap i næringslivet fremmet Regjeringen forslag om å øke den skattefrie fordelen ved ansattes kjøp av aksjer og grunnfondsbevis til underkurs samt forslag om lettelse i beskatningen for opsjoner i arbeidsforhold.

Regjeringen anser det viktig å legge forholdene til rette for at ansatte kan bli medeiere i bedriften de arbeider i, noe jeg håper disse forslagene vil bidra til. Lettelser i opsjonsbeskatningen kan også bidra til å gi bedriftene økte muligheter til å trekke til seg og holde på ekspertise og kompetanse.

Selv om det kan være grunner til å gjøre det mindre gunstig for ledere å ha særlig lukrative opsjonsavtaler,

bør ikke skattereglene være til hinder for at opsjonsordninger i arbeidsforhold generelt etableres.

I tråd med signalene fra komiteen tar jeg for øvrig sikte på å foreta en helhetlig vurdering av opsjonsskatteordningen.

Etter anmodning fra Stortinget ble det i Ot.prp. nr. 1 lagt fram en prinsipiell gjennomgang av skatteplikten ved arbeidsgiverfinansiert utdanning. Det er lagt fram forslag om endring i skatteloven, slik at utdanning i arbeidsforhold skal være skattefri etter nærmere regler gitt av departementet.

I proposisjonen er det gitt en beskrivelse av hvordan en tenker seg at de nærmere reglene skal se ut. Målet med de nye reglene er at de skal være klarere, enklere å praktisere og mer forutsigbare for arbeidstaker og arbeidsgiver enn det dagens regler er. Forhåpentligvis kan de nye reglene bidra til en økning av etter- og videreutdanningen i arbeidslivet. Utkast til forskrift til regulering av skatteplikten vil bli sendt ut på høring så snart det er praktisk mulig.

Jeg nevner også at det er tilslutning til å heve nedre grense for trygdeavgift fra 17 000 kr til 21 400 kr. Dette medfører at frikortgrensen vil øke fra 18 199 kr til 22 599 kr, og dermed at adgangen til skattefritt deltidsarbeid for studenter, skoleelever m.v. øker tilsvarende.

Etter avtalen mellom sentrumpartiene og Fremskrittspartiet og Høyre vil det bli flertall for to lovendringer som ikke ble foreslått i proposisjonen. Det ene er at særfradraget for eldre blir økt fra 12 000 kr til 17 640 kr. Det andre er at fradraget for kontingent til fagforeninger og arbeidsgiverorganisasjoner samt yrkes- og næringsorganisasjoner blir halvert.

I forbindelse med den siste endringen ble det fremmet forslag om at Regjeringen skal legge fram forslag for Stortinget om hvordan fradragsordningen for fagforeningskontingent kan omgjøres til en mer generell ordning som også omfatter kontingent og bidrag til andre frivillige organisasjoner. Departementet vil arbeide videre med dette.

Til slutt vil jeg nevne at skatteetaten for tiden er inne i en betydelig omstillingsprosess som har som mål å effektivisere virksomheten og heve kvaliteten i det daglige arbeidet og i resultatene.

I den forbindelse er det i proposisjonen gitt en omtale av innføringen av en landsomfattende prøveordning med forhåndsutfylt selvangivelse for inntektsåret 1998. Som kjent ble det for inntektsåret 1997 gjennomført prøveprosjekt med forhåndsutfylt selvangivelse i fem kommuner. Det er mottatt klare positive signaler fra så vel skattyter som fra skatteetaten vedrørende prøvedriften. Der som prøveprosjektet blir vellykket, er målsettingen at det innføres en permanent ordning med forhåndsutfylt selvangivelse.

Jeg nevner at det ikke er noe poeng å beholde en valgrett for skattyter, dvs. til å kunne velge gammeldags, utfylt selvangivelse istedenfor den helt eller delvis forhåndsfylte. Forhåndsutfylling betyr bare at de data som skatteetaten allerede har lagret maskinelt, stilles opp i selvangivelsesdokumentet. Skattyter har full anledning

og også plikt til å korrigere og rapportere når han har grunnlag for det. Det ville bare bli unødig merarbeid for skattyteren å fylle ut de data som framgår av forhåndsutfyllingen, og som han er enig i.

Videre vil det bli innført prøveordning med elektronisk overlevering av ligningsoppgaver fra næringsdrivende til ligningsmyndighetene. Forhåpentligvis vil ordningen gi de næringsdrivende en enkel og funksjonell innlevering av ligningsoppgaver samtidig som skatteetaten kan få et saksbehandlingsverktøy som kan gi kvalitetsheving og rasjonaliseringseffekt ved ligning av næringsdrivende.

Tore Nordtun utfordret meg i sitt innlegg til å si noe om den såkalte identifikasjonsregelen, og jeg ser at jeg kanskje kan ta det nå. Ellers hadde jeg fryktet at jeg måtte be om et ekstra treminuttersinnlegg, men det kan kanskje gå på de to og et halvt minuttene som er igjen.

Nordtun var i sitt innlegg opptatt av det kan kalte smutthull i skattesystemet. Han karakteriserte noen regler som «invitasjon til lovlig skatteunndragelse» – hva han nå enn måtte mene med det. Skatteunndragelse er jo som kjent ulovlig. Nordtun nevnte særlig den såkalte identifikasjonsregelen i delingsmodellen. Han anmodet meg om i løpet av debatten å svare på om jeg har til hensikt å foreslå endringer i identifikasjonsregelen. Nordtun mente åpenbart at de endringene i identifikasjonsregelen som ble foretatt i juni 1997, er urimelige. Endringen medførte som kjent bl.a. at eierens barn over 18 år samt eierens foreldre eller ektefelles eller samboers foreldre ikke skal identifiseres med eieren. Først vil jeg minne om at identifikasjonsregelen slik den nå er etter endringen, er identisk med den Harlem Brundtland-regjeringen foreslo i Ot.prp. nr. 35 for 1990-91 om skattereformen, som ble behandlet i Stortinget våren 1991. Det er derfor overraskende at Arbeiderpartiet er så kritisk til nåværende identifikasjonsregel, for det må jo oppfattes som en sterk kritikk av egen regjering fra begynnelsen av 1990-tallet.

Den opprinnelige identifikasjonsregelen ble av de berørte skattytere oppfattet som urimelig, idet den kunne medføre en betydelig hardere beskatning av eieren og hans familie hvis de til sammen eide over to tredeler av aksjene i en bedrift, i forhold til om den samlede eierandelen var under to tredeler. Mange oppfattet dette så urimelig at de sørget for å overdra aksjer til utenforstående, slik at grensen for delingsplikt ikke ble overskredet. I en del tilfeller kunne man ha mistanke om at aksjeoverdragelsene var fiktive. Det ville i så fall ofte være vanskelig å bevise. En skatteregel er ikke god hvis den er relativt enkel å omgå. En del saker om aksjeoverdragelse er prøvd for domstolene med varierende resultat. Tre saker har i det siste vært avgjort i Høyesterett, også der med ulikt utfall.

Jeg innser at dagens identifikasjonsregel kan benyttes til å unngå delingsplikt og dermed til å spare skatt. Men mer betenkelig enn det synes jeg det ville være å gjeninnføre en regel som lett kan omgås, særlig av personer med tvilsom skattemoral. Jeg ser for øvrig ikke helt bort fra at man i framtiden kan få til et skattesystem der deling av inntekt ikke er nødvendig. Det framgår av det jeg her har

sagt, at jeg ikke har noen umiddelbare planer om å foreslå endringer i identifikasjonsregelen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Tore Nordtun (A): Jeg merket meg finansministerens innlegg med interesse og spesielt svaret som ble gitt på min etterlysning av endringer når det gjelder identifikasjonsregelen og den utvidelsen som skjedde i 1997. Jeg konstaterer også at finansministeren nå ikke vil gå i gang med en nærmere konkretisering, og at de uheldige tilpasningene vil fortsette. Jeg er også kjent med hva som har skjedd i retten osv. Men som jeg sa i mitt tidligere innlegg, er det i denne forsamling lovene blir vedtatt. Angående hva som skjedde i 1990 og 1991, viser jeg til det brede skatteforliket i 1992 da dette også var inkludert, og der man hadde et syn på det som var retningsgivende inn i fremtiden.

Men jeg skal gå videre med et annet tema, som også har med innstramming å gjøre. Det gjelder rederibeskatningen. Det er sjelden å oppleve at en finansminister skriver et så kraftig brev til finanskomiteen som det brevet av 4. november. Der begrunnet finansministeren ganske grundig hvorfor det var nødvendig å gjøre visse ting med den berømte rederibeskatningen. Men så plutselig endret man syn. Jeg skal ikke sitere alt som står i brevet, det vil kanskje trekke ut litt for langt, men brevet illustrerer hvordan rederiselskapene i sterk grad tilpasser seg skattereglene, og hvilke konsekvenser et så liberalt skatteregime kan få for den enkelte.

Mitt spørsmål til finansministeren på det punktet er: Skal man bokstavelig talt seile videre uten å gjøre noe med disse smutthullene i rederibeskatningen?

Det siste spørsmålet til finansministeren gjelder dette som Børge Brende tok fram, nemlig likningsverdien på boliger. 10 pst. ble foreslått av den sittende regjering, men det ble drevet ettertrykkelig tilbake av Fremskrittspartiet og Høyre. Hvor står saken om takseringssystemet vårt nå? Jeg er den første til å innrømme – og det understreket jeg også sterkt den gang vi jobbet med den meldingen – at vi har urimelige takstregler i Norge. Hvor langt er man kommet med det? Kan man nå forvente at man tar tak i saken, slik at man kan få en mer rettferdig fordeling her?

Statsråd Gudmund Restad: Nordtun kommenterte litt det svaret som jeg gav på hans innlegg når det gjaldt identifikasjonsregelen. Jeg har vel ikke så mye å tilføye. Han viste til at det er her i huset skatteregler vedtas, og det er riktig. I 1991 ble man altså enig om en noe mer omfattende identifikasjonsregel enn det Regjeringen hadde foreslått, men det er lov for et stortingsflertall å innse at man har gjort en feil, og å rette den opp, og det skjedde i 1997. Man kom da fram til en identifikasjonsregel som er identisk med den som Harlem Brundtland-regjeringen foreslo våren 1991.

Så var det rederibeskatningen. Det er forskjell på det Regjeringen har foreslått, som er en justering av rederiskatteregimet, og det Arbeiderpartiet og SV stadig går

inn for, nemlig å fjerne hele ordningen. De påstår at det er mye skatter å hente fra rederinæringen. Jeg er ikke så sikker på det. Hvis man endret rederiskatten totalt, tror jeg ikke det ville være så lenge man hadde noen skatter å hente fra den næringen. Så er det riktig at jeg har påpekt at det er en del utilsiktede virkninger av de regler som vi har nå, men jeg måtte ta til etterretning at det var veldig stor uenighet mellom Rederiforbundet og Finansdepartementet når det gjaldt de mulige effekter av de endringer som ble foreslått av Regjeringen. Derfor har jeg ingen problemer med at dette nå ikke ble noe av.

Når det så gjelder økt likningsverdi av boliger, var det vel egentlig en oppsang til å etterlyse hvordan det går med oppfølgingen av boligtakseringsmeldingen som vi behandlet her i Stortinget for nærmere to år siden. Arbeidet er i gang. Som man var enig om den gangen, må man jo innhente nærmere datamateriale som et grunnlag for å foreslå et nytt takseringssystem. Men jobben er i full gang, og jeg regner med at i løpet av neste år vil saken kunne fremmes for Stortinget. Uten at jeg kan stå her og love det sikkert, regner jeg med at det kan bli mulig.

Tore Nordtun (A): Jeg takker for svarene.

Jeg merket meg at finansministeren i sitt hovedinnlegg sa at det var gjort en del endringer i de lovene vi nå har til behandling, i forhold til det som Regjeringen hadde foreslått, men at det går an å leve med disse endringene. Da må jeg si at da går det an å leve med det meste, for Per-Kristian Foss uttalte rett etter forliket at dette i realiteten nå har blitt et rent Høyre-budsjett.

Mitt spørsmål til finansministeren er da: Når nå alle disse justeringene – for nå skal jeg være svak og si justeringene – som Regjeringen kom med når det gjelder smutthullene på skattesiden, har blitt drevet tilbake av høyresiden så ettertrykkelig, hvilken retning ser finansministeren nå for skattesystemene våre, og på hvilket område kan han se at visse grep kan gjøres? For jeg går ut fra at sentrumsregjeringen nå ikke vil være med og bygge ned velferdsstaten vår, hvor hovedprinsippene har vært tjenesteoverføringer og ikke kontantoverføringer.

Jeg har merket meg at finansministeren i sitt innlegg også sa at vi fortsatt har noen huller igjen. Men jeg ser meget mørkt på å få tettet disse hullene, når vi ser at finansministeren gjorde en innsats, som egentlig ble lagt totalt død da dette kom til Stortinget og kompromissene med høyresiden ble gjort. Og så sier han: Det er til å leve med. Jeg vil bare minne om at et av samarbeidspartiene til finansministeren i skattespørsmål, nemlig Fremskrittspartiet, i sitt program har en reduksjon i skatter og avgifter på ca. 25 milliarder kr, og det blir ikke noen spøk i neste runde for finansministeren.

Statsråd Gudmund Restad: Jeg synes ikke det er noe problem å leve med de endringene som ble en følge av den avtalen man til slutt fikk med de partiene i opposisjon som var villig til å forhandle fram et flertall for et budsjett. Man må jo sette pris på at det i hvert fall er noen som tar ansvar og stiller opp for å skaffe landet et budsjett. Det var ikke alle som ville det, noen hadde en an-

nen agenda. Det er ingen av de aktuelle endringene som plager sentrumpartiene på noen måte.

Jeg hadde vel imidlertid inntrykk av at det ikke var skatteregelendringene Nordtun hadde mest i tankene, men at det var skattenivået, for det skjedde vitterlig en ganske betydelig endring i skattenivået i det som ble en følge av avtalen i forhold til det som Regjeringen foreslo, nemlig ca. 4 milliarder kr i bokførte skatter og avgifter. Men situasjonen var jo den at det ikke var noe flertall i Stortinget for skatte- og avgiftsøkninger.

Det var helt tydelig av innlegget til Arbeiderpartiets leder på Arbeiderpartiets landsmøte at Arbeiderpartiet ikke lenger er for en skatte- og avgiftsøkning. Jeg er blitt litt mer i tvil om det var et soloutspill som ikke hadde dekning i partiet, fordi det har vært umulig å få bekreftet om det er det partiet egentlig mener, eller om det er det som var fremmet i Arbeiderpartiets alternative budsjett-opplegg, hvor det vitterlig lå en god del skatte- og avgiftsøkninger, nærmere bestemt omkring 2,5 milliarder kr, men da ganske ensidig innrettet mot næringslivet, og særlig de små og mellomstore bedriftene. Det kunne derfor vært interessant å få vite hva Arbeiderpartiet egentlig mener om skatter og avgifter, og om det han sa på landsmøtet bare var et frieri fra partilederen i håp om å kunne komme seg tilbake i regjeringskontorene snarest mulig ved hjelp av Høyre.

Børge Brende (H): Jeg skal ikke blande meg inn i det replikkordskiftet som nå fant sted, men det er interessant å merke seg at finansministeren blir bedt om å svare for en situasjon hvor vi ikke har skatte- og avgiftsøkninger, og det fra et parti som selv hevder at man ikke er for skatte- og avgiftsøkninger, men nå indirekte hevder at det er høyrekreftene i samfunnet som har ført til at det er nullstilling. Men la nå det ligge.

Det jeg kunne tenke meg å spørre finansministeren om, gjelder oppfølging av den behandlingen vi hadde av regnskapsloven i vår. Der var det et forslag fra Regjeringen om at alt kontantsalg over 20 000 kr skulle registreres i ti år på navn og adresse. Det fikk vi drevet tilbake i Stortinget. Sentrumpartiene var til slutt også enig i at det ikke var et godt forslag. Men nå har man i forbindelse med utformingen av forskriftene overfor næringsdrivende, som en oppfølging av regnskapsloven, prøvd seg igjen. Registreringsplikten blir vesentlig utvidet. Forskriftsforslagene bærer overdrevent preg av kontrollvridning, og de vil påføre bedriftene mye merarbeid i forhold til i dag. Det som man bl.a. vil kreve i de forskriftene som er gått ut på høring, er referat fra forretningsmøter i utlandet, å få lese revisors råd til bedriftene og rapport om selv det minste småsalg til næringsdrivende. Dette vil medføre mye merarbeid og mye byråkrati.

Mitt spørsmål til finansministeren er: Har finansministeren sett nærmere på disse forskriftsforslagene, og hva er hans synspunkt? Næringsdepartementet har allerede advart sterkt mot dem. Vil Stortinget på noen som helst måte få mulighet til å uttale seg om saken? Det er også mitt spørsmål til finansministeren.

Statsråd Gudmund Restad: Jeg mener etter tolv år i Stortinget å ha fått med meg at replikker skal være relatert til det innlegget som er holdt. Det var nå i hvert fall ikke denne replikken. Men det har man sett bort fra i andre sammenhenger, så man svarer jo likevel. Et minimumskrav bør imidlertid være at replikken i alle fall er relatert til den saken man behandler, og det skjønner jeg ikke at denne var. Hvis den saken som replikken omhandler, er problematisk, og en har behov for finansministerens syn på forskjellige ting, er det bare å skrive spørsmål, så skal finanskomiteen få svar. Jeg føler ikke at det er tid og sted her og nå i kveld å svare på de stilte spørsmålene.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet omme – med de bemerkninger som statsråden helt riktig framførte.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Per-Kristian Foss (H): Jeg skal ikke kommentere replikkordskiftet mellom hr. Nordtun og finansministeren, men bare si at mitt inntrykk var nok at Arbeiderpartiet var villig til å strekke seg langt for å komme Høyre i møte, og det hadde også vært en forutsetning. Det betyr at hr. Nordtun da – hvis det hadde endt annerledes – hadde vært en sterk forsvarer i denne debatten av det han nå angriper. Men hr. Nordtun er en fleksibel mann. Han angriper sin egen regjering for det han selv var med på. Ikke minst gjelder det deler av delingsmodellen som finansministeren også har omtalt, og det gjelder hans syn på ønsket om å gjeninnføre dobbeltbeskatning av utbytte, en ordning som ble avskaffet av hans egen finansminister tidlig på 1990-tallet.

Mitt spørsmål går til finansministeren. Det gjelder skatt, det gjelder delingsmodell, og det gjelder en høyesterettsdom som nylig er falt. Det er en høyesterettsdom som gjelder delingsmodellens bestemmelse om adgang til å tilpasse seg ved at eier selger seg ned under 67,5 pst. Det gjelder Bergen likningskontor, det gjelder en bedrift som tapte i to rettsorganer, men vant i Høyesterett. Høyesterett har altså stadfestet et syn som er i tråd med Stortingets syn, i tråd med saksordfører Thor-Eirik Gulbrandsens syn den gangen skattereformen ble vedtatt og finansministeren også var medlem av Stortingets finanskomite – og selvfølgelig stortingsrepresentant – nemlig at det skal være en adgang til lovlig og reell tilpasning. Her har vi altså opplevd at en bedrift har brukt masse ressurser på å kjempe seg gjennom rettsapparatet, og til slutt slår Høyesterett fast det åpenbare som er å lese ut av komiteinnstilling og stortingsdebatt.

Mitt spørsmål er, og jeg kan gjerne forme det generelt: Ser Finansdepartementet dette som et problem, og vil Finansdepartementet sørge for at ikke skattytere må bruke så lang tid og så mye ressurser for rett og slett å få rett?

Mitt avsluttende spørsmål gjelder dagens rapport fra Statistisk sentralbyrå om konjunktursituasjonen, over såkalte økonomiske analyser. I denne slås det nå fast at Statistisk sentralbyrå i alle fall er av den oppfatning at vek-

sten i BNP i Fastlands-Norge neste år ikke vil være slik Regjeringen fremholder, godt over 1 pst., men faktisk godt under null. Det er et meget stort avvik mellom de økonomiske prognosene fra byrået og fra Finansdepartementet. Og jeg minner om at finansministeren i finansdebatten denne uken, mandag, fastholdt alle prognoser som var gitt i Finansdepartementets dokumenter. Ingen av disse får nå tilslutning fra Statistisk sentralbyrå. Mitt spørsmål er: Vil finansministeren fortsatt fastholde prognoser som knapt noen lenger holder med Finansdepartementet i? Det gjelder innenlandsk konsum, det gjelder Fastlands-Norges BNP, og det gjelder også utviklingen av prisstigningen, av inflasjonen.

Statsråd Gudmund Restad: Jeg skjønner ikke hva som har gått av Høyre-representantene her i salen i kveld, for den siste delen av spørsmålet fra Per-Kristian Foss har jo slettes ikke relasjon verken til mitt innlegg eller til den saken vi behandler. Jeg har en del synspunkter på det, men hvis jeg skal være prinsipiell og holde fast på det at man ikke skal svare på noe som verken angår innlegget eller saken, så må jeg avstå. Men jeg kan gjerne ta en prat med Per-Kristian Foss utenfor salen her etter at vi er ferdig med debatten, for jeg har som sagt visse synspunkter på det som er kommet fra Statistisk sentralbyrå i dag.

Første delen av spørsmålet kan jeg med velvilje tolke til å ligge innenfor rammen av den saken vi behandler, for det gjelder skatt og delingsmodell og tolkning av den. Jeg har ikke hatt anledning til å lese den høyesterettsdommen som nylig er avsagt. Det er for øvrig avsagt tre høyesterettsdommer på kort tid. Den siste gikk i skattyters favør, som Per-Kristian Foss peker på, mens de to andre gikk i – skal vi si – statens favør, hvor det var ganske åpenbart at det var foretatt ulovlig tilpasning, kun for å skaffe seg lavere skatt. Men det er selvfølgelig slik at det ikke er noe forbud mot å avhende aksjer og dermed sørge for at man ikke eier mer enn to tredjedeler av aksjene. Og når det er en reell overdragelse, er jeg glad for at Høyesterett også har fastslått at det selvfølgelig er lovlig.

Hva man så skal kunne gjøre for å avverge at slike saker havner for retten og blir en kostbar fornøyelse for skattyteren, har jeg ikke i farten noen god oppskrift på. Men jeg håper at når denne høyesterettsdommen nå blir kjent, vil man ta den til etterretning og sørge for at ikke saker utidig blir brakt inn for retten – med kostbare prosesser for skattyter som følge.

Per-Kristian Foss (H): I den tid jeg har vært i Stortinget, har det vel vært presidentens jobb å anse hva som tilligger saken, men jeg forstår at det tilligger nå finansministeren. Det er en relativt pussig tildragelse, men tatt i betraktning at det er det SV definerer som sent på kvelden, så får vi la det passere. Det er også noe nytt for øvrig. Sent på kvelden var meget senere før i tiden – for SV.

La meg da i fullt alvor si at jeg håper finansministeren vil sørge for at Skattedirektoratet gjør disse dommene kjent for de ulike ligningskontorer, for det er ressurskrevende for små næringsdrivende å drive sine saker gjen-

nom. Vi opplever jo at ligningskontoret gang på gang fastholder sin tolkning på tross av rettsavgjørelser, og at det går prestisje i slike saker.

Jeg er helt enig i at overdragelse av aksjer må være reell. Jeg tror ikke det er noen politisk uenighet her mellom undertegnede og finansministeren, men det er åpenbart at definisjonen av reell overdragelse varierer fra ligningskontor til ligningskontor. Og jeg synes det i vår opplyste tid med datakommunikasjon og rimelig sentraliserte virksomheter bør være mulig å nå frem med felles definisjoner på disse områdene. Så min oppfordring til finansministeren er rett og slett at Finansdepartementet aktivt tar et initiativ for å sørge for størst mulig grad av opplysning som kan sikre likebehandling her fra ligningskontorenes side overfor denne type skattytere.

Til slutt må jeg si at det er min oppfatning at byråets prognoser for innenlandsk konsum faktisk har en viss sammenheng med skattenivået i et land, men jeg registrerer at det ikke er finansministerens oppfatning. Og jeg håper finansministeren på egnet måte før Stortinget går fra hverandre, kommer tilbake til synspunkter på de økonomiske utsikter for neste år, for jeg tror finansministeren vil gå inn i historien på en bedre måte ved før dette året er omme, å ha justert prognosene noe, om ikke annet fra Stortingets talerstol. For det er betydelige avvik når en regjering mener at vi går inn i et år med betydelig vekst neste år – 1,3 pst. av Fastlands-Norges BNP – mens landets statistiske sentralbyrå mener at det blir nullvekst, altså minus 0,3 pst., som er byråets prognose. Det er et så betydelig avvik at jeg faktisk synes det har en sammenheng med det økonomiske opplegget, herunder også skatteopplegget.

Statsråd Gudmund Restad: Jeg tror nok ikke det er så enkelt som Per-Kristian Foss nå forsøker å gi inntrykk av, å avsløre hva som er reelle aksjeoverdragelser, og hva som er mer fiktive overdragelser i den hensikt å spare skatt. Med litt kløkt går det nok an å foreta overdragelser som ikke har noen reell økonomisk virkning, og uten at det er lett for myndighetene å avsløre det. Så jeg vil ta det forbeholdet at det nok kan foregå en del aksjeoverdragelser som har som formål å spare skatt, men som man ikke klarer å avsløre.

Men til det som var spørsmålet: Jeg er enig i at disse høyesterettsdommene – for det er som sagt ikke bare en, men tre som nylig er avsagt – burde bli mest mulig kjent. Nå finnes de jo tilgjengelige i publikasjoner, men jeg skal gjerne vurdere om det kan være hensiktsmessig at Skattedirektoratet på et eller annet vis sørger for at dommene blir så godt kjent som mulig. For øvrig har vi både Skattebetalerforeningen og næringsorganisasjoner og litt av hvert som jeg vil regne med er interessert i å sørge for at disse høyesterettsdommene blir kjent.

Så må jeg be om at vi får en prat utenfor salen etter møtet. Min korte kommentar til forskjellene: Jeg tror for det første at de vurderes å være større enn de faktisk er med unntak for et par punkter. Det gjelder bl.a. BNP-veksten, og det gjelder utviklingen i sysselsetting og arbeidsledighet. Der er det en betydelig forskjell, og noe av

det er ganske uforklarlig for meg, i hvert fall foreløpig. Jeg vil studere nærmere det materialet som Statistisk sentralbyrå la fram i dag, og i den grad det er behov for å komme tilbake til Stortinget med endrede anslag fra Finansdepartementets side, vil det selvfølgelig skje.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se neste spalte)

S a k n r . 3

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om lov om endringer i lov av 14. juni 1985 nr. 73 om tilskott til private grunnskular og private skular som gjev vidaregåande opplæring (privatskulelova) (Innst. O. nr. 17 (1998-99), jf. Ot.prp. nr. 9 (1998-99))

Arne Lyngstad (KrF) (ordfører for saken): Endelig ble det vår tur også, men jeg skal trøste Odelstinget med at det ikke blir noen lang debatt, for dagens innstilling er enstemmig, og endringene i privatskuleloven som vi nå har til behandling, er regelrett en oppfølging av Stortingets behandling i oktober i år om Innst. S. nr. 3, om endringer i tilskuddsordningen for skoler som får statstilskudd etter privatskuleloven. Vi hadde en omfattende debatt i oktober, og komiteen viser helt enkelt til komiteflertallets og de ulike partifraksjonenes merknader og innlegg i debatten.

De endringene flertallet bad om med hensyn til opplæring innenfor de menighetsrelaterte arbeidsfelt, er ikke vurdert i denne omgang i proposisjonen, men Regjeringen arbeider videre med å utrede disse lovendringene for å komme tilbake til Stortinget med denne saken senere. Ut fra det har ikke jeg som saksordfører behov for å si noe mer.

Tomas Norvoll (A): I likhet med saksordføreren vil jeg vise til at vi har hatt en omfattende debatt om privatskolene i forbindelse med den meldingen vi behandlet tidligere i høst. Selv om Arbeiderpartiet – og jeg tror jeg kan snakke for SVs regning også – nå velger å støtte de lovendringene som departementet har lagt fram, betyr ikke det at vi på noen måte har endret standpunkt i forhold til de private skolene, men vi innser at våre forslag ble nedstemt i forbindelse med behandlingen av meldingen, og ønsker ikke å ta den debatten igjen nå. Vi ønsker å spare Odelstinget for en slik runde. Men det betyr ikke at vi på noe område har endret de glimrende standpunktene vi hadde i forbindelse med behandlingen av meldingen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3. (Votering, se side 109)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Odelstinget skal votere i sakene nr. 1-3.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

I o v

om endringer i lov av 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr.

I.

I lov av 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr gjøres følgende endringer:

§ 1 andre ledd skal lyde:

Gebyret beregnes med utgangspunkt i et grunngebyr kalt rettsgebyret. Dette utgjør kr 530.

§ 20 skal lyde:

For begjæring fra loddeier om utferdigelse av proklama i medhold av skifteloven § 70 annet ledd betales 4 ganger rettsgebyret. *Tas boet senere under behandling av skifteretten, reduseres gebyret for bobehandlingen med 4 ganger rettsgebyret.*

§ 22 nr. 5 skal lyde:

utleggsforretning, arrestforretning og midlertidig forføyning.

II.

Endringene trer i kraft 1. januar 1999.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten er det satt frem i alt 20 forslag. Det er:

- forslagene nr. 1-4, fra Tore Nordtun på vegne av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 5 og 6, fra Tore Nordtun på vegne av Arbeiderpartiet
- forslagene nr. 7-9, fra Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte
- forslagene nr. 10 og 11, fra Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre
- forslagene nr. 12-14, fra Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet og Tverrpolitisk Folkevalgte

- forslag nr. 15, fra Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet
 - forslag nr. 16, fra Børge Brende på vegne av Høyre
 - forslagene nr. 17-20, fra Øystein Djupedal på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- Presidenten tar først for seg forslagene nr. 1, 8, 9 og 13
- Forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme en proposisjon med nødvendige lovforslag for å oppheve den særskilte rederiskatteordningen med virkning fra og med inntektsåret 1998.»

Forslag nr. 8, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte, lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om de nødvendige lovendringer for å gjennomføre reduksjon i boligskatten slik at denne fjernes i løpet av 4 år.»

Forslag nr. 9, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte, lyder:

«Stortinget ber Regjeringen endre forskrift av 13. februar 1992 nr. 88 om avgrensning m.v. vedrørende kretsen av sjømenn som skal ha fradrag i inntekten etter skattelovens § 44 syttende ledd, slik at redningsskøyter tilhørende Norsk Selskab til Skibbrudnes Redning skal anses som skip i fart selv om fartøyet måler under 100 brutto registertonn.»

Forslag nr. 13, fra Fremskrittspartiet og Tverrpolitisk Folkevalgte, lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om nødvendige lovendringer for å gjennomføre ektefelle-delt beskatning, slik at ektefellers samlede inntekter deles i to like deler og beskattes i klasse 1.»

Disse forslagene blir i samsvar med forretningsordenens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slike vedtak til

l o v e r :

A .

L o v

om endringer i lov av 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt (skatteloven).

I lov av 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I.

§ 51 A-2 nr. 1 ny bokstav d skal lyde:

Aksjer eller andeler i poolsamarbeid, som kun eier eiendeler som nevnt under c, og som tilfredsstillter vilkårene i § 51 A-3 og A-4. Som poolsamarbeid skal anses samarbeidsformer hvor to eller flere selskaper inngår avtale om felles drift av fartøy som nevnt i a eller b, og hvor samarbeidet utgjør et selskap etter selskapsloven eller aksjeloven.

De nåværende bokstaver d til f blir bokstavene e til g.

Bokstav e skal lyde:

Andel i deltakerlignet selskap m.v. som nevnt i selskapsskatteloven § 6-1, som kun eier eiendeler som

nevnt under *a-d*, og hvor inntekten fastsettes etter § 51 A-6.

Bokstav f skal lyde:

Aksjer i selskap som nevnt i selskapsskatteloven § 7-1, som kun eier eiendeler som nevnt under *a-d*, og hvor inntekten fastsettes etter § 51 A-6.

Bokstav g skal lyde:

Aksjer i selskap som nevnt i § 51 A-1, som kun eier eiendeler som nevnt under *a-f* og aksjer i selskap som nevnt i denne bokstav.

§ 51 A-2 nr. 2 første punktum skal lyde:

Eierandel i selskap som nevnt i nr 1 *e-g* må være minst 3 pst. gjennom hele inntektsåret.

§ 51 A-2 nr. 3 skal lyde:

Aksjeselskapet, allmennaksjeselskapet og selskap som nevnt i nr 1 g må eie fartøy som nevnt i nr 1 a eller b eller andel eller aksje i selskap som nevnt i nr 1 *e-g*. Selskap som nevnt i nr 1 *e-f* må eie fartøy som nevnt i nr 1 a eller b.

§ 51 A-2 nr. 4 første punktum skal lyde:

Realiserer aksjeselskapet, allmennaksjeselskapet eller selskapet som nevnt i nr 1 g eiendel slik at kravet i nr 3 ikke er oppfylt, må nytt fartøy som nevnt i nr 1 a eller b eller andel eller aksje i selskap som nevnt i nr 1 *e-g* anskaffes senest ett år etter realisasjonen.

§ 51 A-2 nr. 5 første punktum skal lyde:

Realiserer selskap som nevnt i nr 1 *e-f* eiendel slik at kravet i nr 3 ikke er oppfylt, må nytt fartøy som nevnt i nr 1 a eller b anskaffes, eller bindende kontrakt om bygging av slikt fartøy inngås senest ett år etter realisasjonen.

§ 51 A-2 nr. 6 første punktum skal lyde:

Etter anskaffelse som nevnt i nr 4, må selskapet eie fartøy som nevnt i nr 1 a eller b eller andel eller aksje i selskap som nevnt i nr 1 *e-g* i minst 2 år.

§ 51 A-6 nr. 2 tredje punktum skal lyde:

Dette gjelder likevel ikke gevinst eller tap som følge av kurssvingninger på valuta eller realisasjon av aksje eller andel som nevnt i § 51 A-2 nr 1 *d-g*.

Presidenten: Sosialistisk Venstreparti har varslet at de vil stemme imot samtlige forslag til endringer.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes mot 5 stemmer.

Videre var innstillet:

II.

§ 19 bokstav d skal lyde:

Formue i vannkraftanlegg som ble prosentlignet før 1. januar 1997 ellers om ble tilordnet skattegrunnlag i 1996 i henhold til reglene om stedbundet beskatning, skal fordeles mellom regulerings-, vannfalls- og kraftverkskommuner i samme forhold som formuen blir fordelt etter bestemmelsene i bokstav b og c ved ligningen for inntektsåret 1996.

§ 19 bokstav f skal lyde:

I vannkraftanlegg som ble prosentlignet frem til 1. januar 1997 eller som ble tilordnet skattegrunnlag i 1996 i henhold til reglene om stedbundet beskatning, fordeles naturressursskatt etter § 19 A-2 mellom berettigede kommuner i forhold til fordelingen av formuen i vannkraftanlegget, jf § 19 d. I vannkraftanlegg som ble regnskapslignet frem til 1. januar 1997, men som ikke ble tilordnet skattegrunnlag i 1996, fordeles naturressursskatt etter § 19 A-2 mellom berettigede kommuner i forhold til fordelingen av formuen i vannkraftanlegget etter reglene i skatteloven § 19 bokstav a til c. Naturressursskatt etter § 19 A-3 fordeles mellom berettigede fylkeskommuner i forhold til skattemessige formuesverdier i hver fylkeskommune.

§ 37 bokstav a tredje ledd annet og tredje punktum skal lyde:

Ved takseringen kapitaliseres brutto salgsinntekter fastsatt etter bestemmelsene i fjerde ledd, fratrukket driftsutgifter som nevnt i § 19 A-4 nr 3 bokstav a og b og pliktig skatt på grunnrenteinntekt for kraftverket i inntektsåret. Deretter fratrekkes nåverdien av fremtidige utgifter til utskifting av driftsmidler.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

III.

§ 19 A-2 nr. 3 skal lyde:

Naturressursskatt til kommunen beregnes etter en sats på 1,1 øre pr. kilowatttime.

Presidenten: Fremskrittspartiet og Høyre har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 50 mot 19 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 19.31.17)

Presidenten: Presidenten vil så la votere over forslag nr. 17, fra Sosialistisk Venstreparti, til § 19 A-3 nr. 2. Forslaget lyder:

«I lov av 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I.

§ 19 A-3 nr. 2 skal lyde:

Naturressursskatten til fylkeskommunen beregnes etter en sats på 0,275 øre pr. kilowatttime.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble mot 5 stemmer ikke bifalt.

Videre var innstillet:

§ 42 tredje ledd bokstav f skal lyde:

Kontantstøtte etter lov av 26. juni 1998 nr 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre (kontantstøtteloven).

Presidenten: Her har Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Tverrpolitisk Folkevalgte varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 38 mot 31 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 19.32.05)

Videre var innstillet:

§ 44 første ledd bokstav g nr. 2 siste punktum skal lyde:

Departementet kan gi regler til nærmere gjennomføring av bestemmelsene i dette avsnittet, herunder regler om fradrag for merutgifter for personer bosatt innen EØS-området.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 44 fjerde ledd nr. 2 og 3 skal lyde:

2. kontingent til arbeidsgiverforening. Fradrag som nevnt kan ikke settes høyere enn et beløp som svarer til 2 promille av samlet utbetalt lønn. Departementet kan samtykke i helt eller delvis fradrag for særkontingent til bransjeforeninger eller landssammenslutninger tilsluttet en arbeidsgiverforening. Hvis en arbeidsgiver nekter å inngå tariffavtale med en ansatt som er organisert og som fremsetter krav om tariffavtale, bortfaller arbeidsgiverens fradragrett etter bestemmelsen i dette nummer. Departementet kan i tvilstilfelle avgjøre om en sammenslutning skal regnes som arbeidsgiverforening.

3. Kontingent til landsomfattende yrkes- og næringsorganisasjon som har til hovedformål å ivareta de økonomiske interesser for den ervervsgruppe som skattyteren tilhører. Den del av kontingenten som går til forsikringspremie eller til andre formål utenfor foreningsvirksomheten er ikke fradragberettiget.

Fradraget gis kun til aktive yrkesutøvere eller næringsdrivende, og er betinget av at det senest ved selvangivelsesfristens utløp legges frem attest for innbetalt kontingent. Fradrag kan enten gis med inntil *kr 900* eller med inntil 2 promille av samlet utbetalt lønn. Fradrag gis ikke dersom skattyter krever fradrag etter dette ledd nr. 1. Samlet fradrag etter dette ledd nr. 2 og 3 kan ikke overstige 2 promille av samlet utbetalt lønn.

Departementet avgjør i tvilstilfelle om en sammenslutning skal regnes for yrkes- eller næringsorganisasjon. Når særlige grunner foreligger, kan departementet avgjøre at kontingent til slik organisasjon skal være fradragsberettiget selv om vedkommende organisasjon ikke er landsomfattende.

Presidenten: Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 39 mot 30 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 19.32.38)

Presidenten: Presidenten vil her la votere over forslagene nr. 5, fra Arbeiderpartiet, nr. 4, fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, og nr. 14, fra Fremskrittspartiet og Tverrpolitisk Folkevalgte.

Forslag nr. 5, fra Arbeiderpartiet, lyder:

«I lov av 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I.

§ 44 A-5 bokstav h skal lyde:
forretningsbygg, 1 pst.

II.

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1998.»

Forslag nr. 4, fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, lyder:

«I lov av 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I.

§ 59 nr. 1 skal lyde:

1. Aksje eller andel eiet av den aktives nærstående likestilles med aksje eller andel eiet av den aktive skattyter selv ved fastsetting av personinntekt etter § 57 og § 58. Som nærstående regnes skattyters foreldre, ektefelle, ektefelles foreldre, barn, samboer eller samboers foreldre. Utbytte eller andel av overskudd som nærstående oppbeholder eller har krav på, regnes like med skattyters aksje eller andel.

II.

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1998.»

Forslag nr. 14, fra Fremskrittspartiet og Tverrpolitisk Folkevalgte, lyder:

«I lov av 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I.

§ 72 første ledd skal lyde:

Formuesskatten til kommunene må ikke utgjøre mer enn kr 7 av hvert kr 1 000.

II.

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1998.»

V o t e r i n g :

1. Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 39 mot 30 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 19.33.18)
2. Forslaget fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 39 mot 30 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 19.33.38)
3. Forslaget fra Fremskrittspartiet og Tverrpolitisk Folkevalgte ble med 59 mot 10 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 19.34.03)

Videre var innstillet:

§ 72 annet ledd oppheves.

Presidenten: Fremskrittspartiet og Høyre har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 49 mot 19 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 19.34.25)

Videre var innstillet:

IV.

§ 42 første ledd nytt siste punktum skal lyde:

Ytelse i form av utdanning i arbeidsforhold er skattefri etter nærmere regler gitt av departementet.

Presidenten: Her foreligger det et avvikende forslag, nr. 11, fra Fremskrittspartiet og Høyre. Forslaget lyder:

«I lov av 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I.

§ 42 første ledd nytt siste punktum skal lyde:

Ytelse i form av utdanning i arbeidsforhold er skattefri.»

Det voterer alternativt mellom innstillingen og dette forslaget.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet og Høyre bifaltes innstillingen med 50 mot 19 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 19.34.58)

Videre var innstillet:

§ 42 trettende ledd skal lyde:

Fordel vunnet ved erverv av, og ved senere innløsning eller salg av rett til erverv eller salg av aksje eller grunnfondsbevis i arbeidsforhold, regnes som fordel vunnet ved arbeid etter første ledd. Som slik rett anses både rett til erverv av eksisterende aksje eller grunnfondsbevis og rett til å tegne aksje eller grunnfondsbevis ved en senere emisjon. Dette gjelder også dersom retten er knyttet til fordring eller verdipapir. Ved ervervet av slik rett settes fordelene til dens verdi ved ervervet, fratrukket den skattepliktiges kostpris for retten. Ved innløsning av retten settes fordelene til den del av differansen mellom aksjens eller grunnfondsbevisets markedsverdi og innløsningsprisen, som overstiger den skattepliktiges kostpris for retten og skattlagt fordel etter fjerde punktum ved ervervet av retten. Ved salg av retten settes fordelene til den del av differansen mellom salgssum og kostpris som overstiger skattlagt fordel etter fjerde punktum ved ervervet av retten. Overføring av slik rett til nærstående regnes ikke som salg etter dette ledd. Som nærstående regnes i alle tilfelle personer den skattepliktige er i slekt eller svogerskap med i opp- eller nedstigende linje, samt første og andre sidelinje. Innløsning fra den nærstående, eller salg fra den nærstående til annen ikke nærstående, regnes som innløsning eller salg fra den skattepliktige. I forskrift kan departementet fastsette bindende regler om verdsettelse av rettens verdi ved utstedelsen, *om fritak for beskatning ved ervervet for fordel under et gitt beløp og vilkår for et slikt fritak*, samt øvrige regler til gjennomføring av beskatning etter dette ledd.

Presidenten: Her foreligger det et avvikende forslag, nr. 10, fra Fremskrittspartiet og Høyre. Forslaget lyder:

«I lov av 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I.

§ 42 trettende ledd skal lyde:

Fordel vunnet ved innløsning eller salg av rett til erverv eller salg av aksje eller grunnfondsbevis i arbeidsforhold, regnes som fordel vunnet ved arbeid etter første ledd. Som slik rett anses både rett til erverv av eksisterende aksje eller grunnfondsbevis og rett til å tegne aksje eller grunnfondsbevis ved en senere emisjon. Dette gjelder også dersom retten er knyttet til fordring eller verdipapir. Ved innløsning av retten settes fordelene til differansen mellom aksjens eller grunnfondsbevisets markedsverdi og innløsningsprisen etter avtalen fratrukket den skattepliktiges kostpris for retten. Ved salg av retten settes fordelene til differansen mellom salgssum og kostpris. Overføring av slik rett til nærstående regnes ikke som salg etter dette ledd. Som nærstående regnes i alle tilfelle personer den skattepliktige er i slekt eller svogerskap med i opp- eller nedstigende linje, samt første og andre sidelinje. Innløsning fra den nærstående, eller salg fra den nærstående til annen ikke nærstående, regnes som innløsning eller salg fra den skattepliktige. Departementet kan i for-

skrift gi regler til gjennomføring av beskatning etter dette ledd.

§ 42 fjortende ledd oppheves.

II.

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1999.

III.

Overgangsregler

Er retten ervervet i inntektsårene 1996, 1997 eller 1998 gjelder følgende:

1. Ved innløsning av retten settes fordelene til den del av differansen mellom aksjens eller grunnfondsbevisets markedsverdi og innløsningsprisen, som overstiger den skattepliktiges kostpris for retten og skattlagt fordel ved ervervet av retten.
2. Ved salg av retten settes fordelene til den del av differansen mellom salgssum og kostpris som overstiger skattlagt fordel ved ervervet av retten.
3. Beløp som er skattlagt ved ervervet (ervervsbeløpet), kan fradras i alminnelig inntekt ved senere bortfall av retten. Ved utnyttelse av retten i form av innløsning til lavere verdi enn ervervsbeløpet, gis slikt fradrag for differansen mellom ervervsbeløpet og innløsningsverdien. Med innløsningsverdien menes her markedsverdien av den underliggende aksje eller grunnfondsbevis på innløsningstidspunktet, fratrukket innløsningsprisen. Ved utnyttelse av retten i form av salg til lavere pris enn ervervsbeløpet, gis slikt fradrag for differansen mellom ervervsbeløpet og salgssummen.»

Sosialistisk Venstreparti ønsker å stemme imot både forslaget og innstillingen. Presidenten har forstått at også Fremskrittspartiet og Høyre vil gå imot innstillingen.

Det voteres derfor først over forslaget og deretter over innstillingen.

V o t e r i n g :

1. Forslaget fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 49 mot 18 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 19.35.43)
2. Komiteens innstilling bifaltes med 46 mot 22 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 19.36.11)

Videre var innstillet:

§ 44 første ledd bokstav g nr. 1 annet ledd første punktum skal lyde:

Fradrag etter første ledd skal minst settes til et beløp som svarer til 21 pst av lønnen.

Presidenten: Her foreligger det et avvikende forslag, nr. 17, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«§ 44 første ledd bokstav g nr. 1 annet ledd skal lyde:

Fradrag etter første ledd skal minst settes til et beløp som svarer til 25 pst. av lønnen. Stortinget fastsetter den nedre og øvre grense for fradrag etter reglene i dette ledd. Som lønn regnes også annet vederlag for arbeid i offentlig eller privat tjeneste, herunder honorar,

tantieme, provisjon, serveringspenger, drikkepenger og lignende, samt verdien av fritt hus og andre naturalytelser. Som lønn skal også regnes vartpenger, pensjoner, livrenter og lignende ytelser. Ved beregningen av fradraget skal inntekten rundes av nedover til nærmeste tall som kan deles med 100. Fradraget skal regnes og omfatte også utgifter til tvungne innskudd i vikarkasse som nevnt i h nr. 1, til forsikring som nevnt i annet ledd nr. 2 og premie til frivillig trygd som nevnt i folketrygdloven § 8-39. Det samme gjelder fradragsberettigede forsikringspremier som inngår i ikke fradragsberettigede fagforeningskontingenter.

II.

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1999.»

Det voteres alternativt mellom innstillingen og forslaget fra Sosialistisk Venstreparti til § 44 samt romertall II.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Sosialistisk Venstreparti bifaltes innstillingen mot 5 stemmer.

Videre var innstillet:

§ 44 første ledd bokstav g nr. 2 femte punktum skal lyde:
Fradrag for reise gis etter reglene i nr 4.

§ 44 første ledd bokstav g nr. 4 skal lyde:

Det innrømmes fradrag *for reise* mellom hjem og arbeidssted *etter forskrift fastsatt av departementet med utgangspunkt i reiseavstand og reisehyppighet. Fradraget begrenses til det beløp som overstiger kr 7 000.*

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 44 fjerde ledd nr. 1 skal lyde:

1. kontingent til landsomfattende arbeidstakerorganisasjon som har forhandlingsrett etter lov om offentlige tjenestetvister, eller har inngått tariffavtale på vegne av medlemmene. Det samme gjelder kontingent til Norges Fiskarlag.

Departementet kan bestemme at kontingent til enkelte organisasjoner skal kunne fratrekkes inntekten selv om vedkommende organisasjon ikke er landsomfattende.

Kontingent til arbeidstakerorganisasjonen opprettet etter 1. juli 1977 kan bare kreves fratrukket inntekten når organisasjonen står tilsluttet en hovedsammenslutning. Departementet kan samtykke i at også kontingent til andre organisasjoner opprettet etter det nevnte tidspunkt kan føres til fradrag i inntekten.

Fradrag som nevnt i dette nummer er betinget av at skattyteren er lønnstaker eller aktiv fisker og betaler

slik kontingent. Fradrag kan samlet gis med inntil *kr 900*, eller med en forholdsmessig del av dette beløp når fradragsberettiget kontingent bare er betalt for en del av inntektsåret.

Innbefatter kontingent som nevnt i første ledd første punktum forsikringspremie, kommer også denne del av kontingenten til fradrag etter bestemmelsene i foregående ledd i dette nummer i den utstrekning premien ikke overstiger grenser som fastsettes av departementet.

Presidenten: Her foreligger det et avvikende forslag nr. 11, fra Fremskrittspartiet og Høyre. Forslaget lyder:

«§ 44 fjerde ledd skal lyde:

Foreningskontingent kan ikke kreves fratrukket inntekten.»

Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet at de vil stemme mot innstillingen. Fremskrittspartiet og Høyre har varslet at de støtter innstillingen subsidiært.

Det voteres derfor først over forslaget og deretter over innstillingen.

V o t e r i n g :

1. Forslaget fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 49 mot 20 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 19.37.31)
2. Komiteens innstilling bifaltes med 39 mot 30 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 19.38.00)

Presidenten: Presidenten vil så la votere over forslag nr. 18, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«I lov av 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I.

§ 44 ellevte ledd nr. 2 oppheves.

§ 44 ellevte ledd nr. 3 blir nytt nr. 2.

II.

Bestemmelsene i § 44 ellevte ledd nr. 2 bokstav b og d, og forskrifter gitt til utfylling av disse bestemmelsene, skal gjelde til og med inntektsåret 2002.

III.

Endringene under I og II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1999.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble mot 5 stemmer ikke bifalt.

Videre var innstillet:

§ 44 syttende ledd nr. 1 skal lyde:

Med sjømann skal forstås person som har som hovedbeskjeftigelse arbeid om bord på skip i *fast og* arbeidet utgjør til sammen minst 130 dager i samme inntektsår. Det kan ikke kreves fradrag for arbeid om bord på ferger eller passasjerfartøy i rutetrafikk mellom norske havner når rutens distanse mellom første og siste anløpssted er under 300 nautiske mil.

Presidenten: Her foreligger et avvikende forslag, nr. 15, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«I lov av 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I.

§ 44 syttende ledd nr. 1 skal lyde:

Med sjømann skal forstås person som har som hovedbeskjeftigelse arbeid ombord på skip i fart eller flytende installasjon og arbeidet utgjør tilsammen minst 130 dager i samme inntektsår. Det kan ikke kreves fradrag for arbeid ombord på ferger eller passasjerfartøy i rutetrafikk mellom norske havner når rutens distanse mellom første og siste anløpssted er under 300 nautiske mil.

II.

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1999.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstillingen og forslaget fra Fremskrittspartiet bifaltes innstillingen med 59 mot 10 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 19.38.44)

Videre var innstillet:

§ 45 åttende ledd bokstav a skal lyde:

På de vilkår som er nevnt i bokstav b kan gevinst ved realisasjon av formuesobjekt kreves fritatt for inntektsskatt når det er gått tapt ved brann eller annen ulykke, er blitt ekspropriert eller solgt til erverver som kunne kreve det ekspropriert, eller innløses etter lovverket for festet tomt. Likestilt med ekspropriasjon er odelsløsning og makeskifte i tilfelle hvor erververen kunne krevd eiendommen avstått ved ekspropriasjon.

§ 45 åttende ledd bokstav b skal lyde:

Gevinst ved realisasjon som nevnt i bokstav a kan kreves fritatt for inntektsskatt så langt skattyteren bruker vederlaget til å erverve nytt objekt av samme art. Ved innløsning av festet tomt kan det reinvesteres i annen tomt som bortfestes, eller i areal til bruk i den næring som den innløste tomten har vært knyttet til. Likeledes kan det reinvesteres i areal til bruk i binæring til den næring som den innløste tomten har vært knyttet til. Departementet kan i forskrift bestemme hva som skal anses som binæring etter forrige punktum. Nytt formuesobjekt må være ervervet, eller bindende avtale om erverv må være inngått, innen utgangen av året etter realisasjonsåret. Gevinsten må nedskrives på det nye objektet uten fradrag ved inntektsligningen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Presidenten vil la votere over forslagene nr. 11 og 2

Forslag nr. 11, fra Fremskrittspartiet og Høyre, lyder:

«§ 45 åttende ledd bokstav b nytt annet ledd skal lyde:

Er reinvestering umulig, anses gevinsten ved realisasjonen å være skattefri.

II.

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1999.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 50 mot 19 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.39.21)

Presidenten: Forslag nr. 2, fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, lyder:

«I lov av 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I.

§ 55 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde og femte ledd blir henholdsvis tredje og fjerde ledd.

§ 55 fjerde ledd skal lyde:

Departementet kan gi nærmere regler om utfylling og gjennomføring av bestemmelsene om personinntekt i §§ 55-60.

§ 61 oppheves.

II.

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1999.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 39 mot 29 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.39.52)

Presidenten: Før vi går til votering over § 77 vil presidenten ta opp forslag nr. 7, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte, ettersom Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet at det går imot hele § 77. Forslaget lyder:

«I lov av 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I.

§ 77 nr. 4 første ledd skal lyde:

Når skattyteren i inntektsåret har hatt usedvanlig store utlegg på grunn av sykdom, barnløshet eller annen varig svakhet som han, eller en person han forsørger, lider av, kan det innrømmes et særfradrag i inntekten.

§ 77 nr. 4 annet ledd utgår.

II.

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1999.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte ble med 49 mot 20 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.40.31)

Videre var innstillet:

§ 77 nr. 1 første ledd første punktum skal lyde:

Fra og med den måned skattyteren fyller 70 år gis det et særfradrag i inntekten på kr 1 470 pr. påbegynt måned.

§ 77 nr. 2 skal lyde:

Reglene under nr. 1 første ledd første punktum får tilsvarende anvendelse når skattyteren i inntektsåret har mottatt foreløpig uførestønad etter folketrygdloven § 12-16 eller pensjon fordi ervervsevnen er satt ned med minst 2/3.

§ 77 nr. 3 skal lyde:

Andre skattytere enn nevnt under nr. 1 og 2 som i noen måned i inntektsåret har mottatt rehabiliteringspenger, foreløpig uførestønad eller attføringspenger etter folketrygdloven eller uførepensjon etter den nevnte lov eller andre lover, skal for hver påbegynt måned ha et særfradrag på halvparten av månedsfradraget etter nr. 1 første ledd.

§ 77 nr. 4 første ledd skal lyde:

Når skattyteren i inntektsåret har hatt usedvanlig store utlegg på grunn av sykdom eller annen varig svakhet som han, eller en person han forsørger, lider av, kan det innrømmes et særfradrag i inntekten som i alminnelighet ikke skal overstige seks ganger månedsfradraget etter nr. 1 første ledd.

§ 77 nr. 5 skal lyde:

Innrømmes særfradrag etter nr. 1 første ledd for et helt år, kan det ikke samtidig tilstås særfradrag etter reglene i nr. 2, 3 eller 4 siste punktum for skattyteren eller ektefellen. Tilstås særfradrag etter nr. 1 med et lavere beløp, skal de samlede fradrag etter nr. 1, 2, 3 og 4 siste punktum til sammen ikke overstige særfradraget etter nr. 1 første ledd for et helt år. Hvis skattyteren og ektefellen tidligere samlet har hatt større fradrag etter nr. 2, 3 og 4 siste punktum, skal dog fradragene ikke settes ned om en eller begge tilstås alderspensjon.

Presidenten: Her har Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 39 mot 30 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 19.40.59)

Videre var innstillet:

V.

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1996. Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1997. Endringene under III trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1998. Endringene under IV trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1999.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteses så over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Videre var innstillet:

B .

L o v

om endringer i lov av 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt (skattebetalingsloven).

I lov av 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt (skattebetalingsloven) gjøres følgende endringer:

I.

Kongen endres til *departementet* i følgende bestemmelser:

§ 5 nr 2 første og annet punktum, § 12 nr 1 fjerde ledd, § 12 nr 2 første punktum, § 12 nr 5 annet punktum, § 13 nr 1 tredje punktum, § 23 nr 2 første punktum, § 27 nr 7 første punktum, § 27 nr 9, § 31 nr 1 første punktum, § 36 første ledd, § 48 nr 8.

§ 11 nr. 4 første ledd annet punktum skal lyde:

Beløpene holdes innsatt på særskilt *bankkonto* (skattetrekkkonto).

§ 11 nr. 4 annet ledd tredje og fjerde punktum skal lyde:

Uten skatteoppkreverens samtykke kan kontohaver ikke disponere over skattetrekkkontoen på annen måte enn ved overføring til skatteoppkreveren eller ved å overføre midlene til tilsvarende konto i annen *bank*. Eventuell renteavkastning på slik *bankkonto* tilfaller den som foretar trekket (kontohaver).

§ 12 nr. 3 skal lyde:

Innbetaling av oppgjør for forskottstrekk kan foretas til skatteoppkreverens *kontor* eller til bank. *Departementet* fastsetter nærmere regler om innbetalingsordningen, om myndigheten til å råde over innbetalte midler og om plikt for skatteoppkrever og banker til å overføre mottatte beløp til *kommunens særskilte konto for skatt i Postbanken BA* m.v.

§ 12 nr. 4 første ledd første punktum skal lyde:

Departementet fastsetter særregler om oppgjør for forskottstrekk i lott eller part som nevnt i § 5 nr 1 d og om til hvilken offentlig myndighet oppgjøret skal innbetales.

§ 12 nr. 4 annet ledd skal lyde:

De beløp som blir holdt tilbake i salgsoppgjør som nevnt, skal godskrives arbeidsgiveren (oppgjørsmottakeren) etter nærmere regler som blir gitt av *departementet*. *Departementet* fastsetter også regler om til hvilken offentlig myndighet godskrevne beløp skal innbetales, og om avregningen av beløpene i oppgjøret fra arbeidsgiveren (oppgjørsmottakeren) for forskottstrekk. Bestemmelsene i § 11 nr 4 og denne paragraf nr 2 og 3 kan gis tilsvarende anvendelse. *Departementet* kan gi regler om frigiving av forskottstrekk i salgsoppgjør for fiske og fangst når det samlede utbytte ligger under visse minstegrensener.

§ 31 nr. 2 skal lyde:

Skattepliktig som får tilbakebetalt skatt etter § 24, § 25, § 30 nr 2 eller § 39, jfr § 40, har krav på rentegodtgjørelse etter regler som fastsettes av *departementet*.

§ 32 nr. 5 skal lyde:

Den skattepliktige kan kreve at skatteoppkreveren gjennomfører motregningen når betingelsene etter nr 2 og 3 foreligger, jfr dog begrensningene i kommuneloven § 53.

§ 33 nr. 1 tredje punktum skal lyde:

Departementet kan gi nærmere regler om at trekk kan foretas også i andre ytelser.

§ 33 nr. 8 blir ny nr. 6 og skal lyde:

Departementet fastsetter nærmere regler om gjennomføring av trekk etter denne paragraf.

§ 42 nr. 4 første punktum oppheves.

§ 42 nr. 4 annet punktum blir ny § 42 nr. 4 og skal lyde:

Departementet kan fastsette regler om utgiftsføring av skattebeløp som ikke lar seg inndrive.

§ 46 nr. 1 annet punktum skal lyde:

Departementet gir nærmere regler om meldeplikten.

§ 47 nr. 4 første punktum skal lyde:

Departementet treffer bestemmelse om kontroll med omsetningsorganisasjoner, fiskekjøpere m.v. som blir pålagt å foreta trekk som nevnt i § 12 nr 4.

§ 48 nr. 7 skal lyde:

Av skatt som pliktes betalt etter ny likning som nevnt i nr 6, svares renter fra forfallstiden for den opprinnelige skatt etter regler som fastsettes av *departementet*, jfr § 31 nr 1.

II.

Endringene under I trer i kraft straks.

Presidenten: Fremskrittspartiet har varslet at de går imot hele skattebetalingsloven med unntak av

- § 11 nr. 4 første ledd annet punktum

- § 11 nr. 4 annet ledd tredje og fjerde punktum
- § 12 nr. 3 første punktum og siste komma
- § 32 nr. 5

Det votes over de refererte paragrafer.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det votes så samlet over skattebetalingsloven, med unntak av de paragrafer vi nå har votert over. Her skal altså Fremskrittspartiet stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 59 mot 10 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 19.42.31)

Presidenten: Det votes så over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Presidenten antar at Fremskrittspartiet også her vil stemme imot. – Det bekrefte.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes med 58 mot 11 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 19.43.03)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Videre var innstillet:

C .

L o v

om endringer i lov av 9. juni 1961 nr. 16 om tillegg til lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven) av 18. august 1911 nr. 8.

I lov av 9. juni 1961 nr. 16 om tillegg til lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven) av 18. august 1911 nr. 8 gjøres følgende endringer:

I.

Avsnitt I § 2 første ledd annet punktum skal lyde:

Dette gjelder også overføring av eiendeler mellom selskaper som nevnt selv om morselskapet er hjemmehørende i fremmed stat, og når likestilt selskap eller sammenslutning som nevnt i selskapskatteloven § 1-1 nr 1 er morselskap.

Nåværende andre og tredje punktum blir tredje og fjerde punktum.

Avsnitt II første ledd første punktum skal lyde:

Departementet kan samtykke i at gevinst ved avhendelse av fast eiendom, næring eller virksomhet og gevinst ved avhendelse av aksjer skal være fritatt for inntektsbeskatning, eller at gevinsten skal skattlegges etter lavere satser enn de som er fastsatt i Stortingets og kommunestyrets skattevedtak, når avhendelsen er ledd i en

omorganisering eller omlegging av næringsvirksomhet med sikte på å få denne mer rasjonell og effektiv.

II.

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1998.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

D .

L o v

om endringer i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift.

I lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

I.

§ 29 tredje ledd skal lyde:

Oppgaven skal være undertegnet av den avgiftspliktige eller av den som kan forplikte ham og inneholde erklæring om at oppgaven stemmer med *registrerte og dokumenterte regnskapsopplysninger* og de faktiske forhold.

§ 32 første ledd skal lyde:

Beløp som nevnt i § 29 medtas i oppgaven for den termin de er *registrert i regnskapssystemet etter regnskapsbestemmelsene som følger av lov om årsregnskap mv (regnskapsloven) med mindre annet bestemmes av departementet.*

§ 32 første ledd annet punktum oppheves.

§ 32 annet ledd oppheves.

§ 42 annet ledd skal lyde:

Bestemmelsene om *oppbevaringspliktig regnskapsmateriale* etter regnskapsloven gjelder for avgiftspliktige som nevnt i første ledd, når disse ikke er regnskapspliktige etter regnskapsloven.

§ 43 skal lyde:

Registreringspliktig næringsdrivende anses avgiftspliktig for sin omsetning i den utstrekning det ikke ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger foretatt i samsvar med regnskapsregulverket, ved annet regnskapsmateriale eller på annen måte som avgiftsmyndighetene godkjenner, godtgjør at det ikke skal betales avgift av omsetningen.

§ 44 første ledd første punktum oppheves.

§ 44 første ledd annet punktum blir nytt første punktum og skal lyde:

Salgsdokument som angir vederlaget uten avgift og selve avgiftsbeløpet kan ikke utstedes før ved levering av

varer og tjenester med mindre *annet bestemmes av departementet.*

§ 44 annet ledd første punktum oppheves.

§ 45 skal lyde:

Departementet kan gi forskrifter om plikt til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger, herunder om innhold av salgsdokumenter for den som er pliktig å sende oppgave over omsetning mv etter denne lov for så vidt gjelder de beløp som skal medtas på oppgaven.

§ 46 tredje ledd skal lyde:

Andre næringsdrivende enn de som er nevnt i første ledd skal når avgiftsmyndighetene forlanger det, sende gjenpart av *årsregnskap og årsberetning* og gi de opplysninger om virksomheten som kreves.

§ 48 tredje ledd skal lyde:

Den som undersøkelsen skjer hos, skal yte den bistand som er nødvendig for gjennomføringen av kontrollen og plikter herunder å forevise dokumenter, *registrerte regnskapsopplysninger og regnskapsmateriale* som kan ha betydning for undersøkelsen.

§ 53 skal lyde:

Den som har oppgave- eller opplysningsplikt etter bestemmelsene i dette kapittel, skal innrette *sin registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger* eller gjøre notater slik at opplysning kan gis.

§ 54 annet ledd skal lyde:

Selv om oppgave er innkommet i rett tid og i foreskrevet form, kan utgående avgift forhøyes på samme måte for inntil de 3 siste terminer når *registrerte og dokumenterte regnskapsopplysninger* mv ikke på forlangende er lagt fram, utlevert eller sendt inn.

§ 54 tredje ledd første punktum skal lyde:

Har avgiftsmyndighetene gitt pålegg om å innrette *registreringen og dokumentasjonen av regnskapsopplysningene* i samsvar med gjeldende regnskapslovgivning og pålegget ikke er etterkommet innen den fastsatte frist, kan utgående avgift for vedkommende termin forhøyes i samsvar med bestemmelsen i første ledd første og annet punktum.

Kapittel XI skal lyde:

Regnskaps- og dokumentasjonsregler

II.

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 1999.

Presidenten: Presidenten vil først la votere over forslag nr. 6, fra Arbeiderpartiet, deretter over innstillingens I og II.

Forslaget fra Arbeiderpartiet lyder:

«I lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endring:

I.

Ny § 13 annet ledd nr. 13 skal lyde:

Rådgiving og bistand av juridisk, økonomisk, administrativ og organisatorisk art.

II.

Endringen under trer i kraft straks med virkning fra 1. juli 1999.»

V o t e r i n g :

1. Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 39 mot 28 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 19.44.18)
2. Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

E .

L o v

om overgangsregel til lov av 6. juni 1975 nr. 29 om eie-
domsskatt til kommunane (eigedomsskattelova).

I.

Overgangsregel til eigedomsskattelova § 8 skal lyde:

*Når et kraftanlegg ligger i flere kommuner, skal skat-
tegrunnlaget i kraftanlegget fordeles mellom kommunene
i samme forhold som ved utskrivningen av eiendomsskat-
ten for 1998.*

II.

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra
og med inntektsåret 1999.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

F .

L o v

om endring i lov av 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging
av undersjøiske petroleumsforekomster m.v.

I lov av 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av under-
sjøiske petroleumsforekomster m.v. gjøres følgende end-
ring:

I.

§ 5 a første til tredje ledd skal lyde:

For selskap hjemmehørende i utlandet som driver
virksomhet skattepliktig til Norge etter petroleums-
skatteloven § 5, skal *aksjeloven § 8-1 og allmennak-
sjeloven § 8-1* ha tilsvarende anvendelse for så vidt gjel-
der den virksomhet som er skattepliktig til Norge.

Selskap som nevnt kan ikke overføre overskudd fra
virksomheten i Norge før det tidspunkt et norsk aksjesel-
skap *eller allmennaksjeselskap* tidligst kan utdele utbytte.

For selskap som nevnt skal skattepliktig inntekt settes
til det den ville ha utgjort om virksomheten i Norge var
drevet av norsk aksjeselskap *eller allmennaksjeselskap*.
Dette gjelder ikke dersom selskapet har fulgt bestemmel-
sene i første og annet ledd.

II.

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra
og med inntektsåret 1999.

Presidenten: Presidenten vil her la votere over for-
slag nr. 20, fra Sosialistisk Venstreparti, til § 3 bokstav b
første ledd annet punktum og deretter over innstillingens
I og II.

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti lyder:

«I lov av 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av
undersjøiske petroleumsforekomster m.v. (petrole-
umsskatteloven) gjøres følgende endring:

I.

§ 3 bokstav b første ledd annet punktum skal lyde:

Utgifter til erverv av rørledning og produksjonsinn-
retning med de installasjoner som er en del av eller til-
knyttet slik innretning, kan kreves avskrevet med inntil
12,5 pst. pr. år fra og med det år utgiftene er pådratt.

II.

Endringen under I trer i kraft straks med virkning
for utgifter pådratt fra og med 1. januar 1999.»

V o t e r i n g :

1. Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble mot 5 stemmer ikke bifalt.
2. Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

G .

L o v

om endringer i lov av 13. juni 1980 nr. 24 om lig-
ningsforvaltning (ligningsloven).

I lov av 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning
gjøres følgende endringer:

I.

§ 4-2 ny nr. 8 skal lyde:

*Departementet kan bestemme at næringsdrivende kan
levere ligningsoppgaver til ligningsmyndighetene elek-
tronisk, og kan fastsette nærmere vilkår for over-
leveringen. Som ligningsoppgaver etter denne be-
stemmelse menes opplysninger som skal gis etter §§ 4-3,
4-4 og 4-9. Departementet kan også fastsette skjema og
gi bestemmelser om underskrift ved elektronisk overleve-
ring (herunder bruk av digital signatur), bruk av nett-
verksleverandør, i hvilken form elektroniske oppgaver
skal gis, godkjenning av programvare, samt vilkår for å
avvise mangelfulle oppgaver. For øvrig gjelder lignings-
loven tilsvarende.*

II.

§ 5-1 nr. 1 skal lyde:

Foretak som utelukkende driver jordbruk, gartneri eller skogbruk, og som ikke har regnskapsplikt etter regnskapsloven § 1-2 første ledd, skal føre regnskap over slik næringsvirksomhet

- når det dyrkede areal som brukes i den enkelte kommune er på minst 200 dekar,
- når det dyrkes frilandsgrønnsaker – unntatt nepe, kålrot, gulrot og hodekål – eller blomster, frukt og bær, eller drives planteskole for tiltrekking av frukt- og prydbusker og stauder på tilsammen minst 10 dekar,
- når det dyrkes vekster under glass på minst 300 kvadratmeter,
- når det holdes minst 300 verpehøns, 30 griser over 3 måneder eller drives spesialdrift med kyllingsalg, eller
- når skattyterens skog i en eller flere kommuner har en årlig nyttbar tilvekst på i alt minst 500 kubikkmeter.

§ 5-1 nr. 2 skal lyde:

Foretak som uten å være regnskapspliktig etter nr 1 eller etter regnskapsloven § 1-2 første ledd, og som utelukkende driver jordbruk, gartneri eller skogbruk, skal føre noteringer over slik næringsvirksomhet

- når det dyrkede areal som brukes i den enkelte kommune er på minst 50 dekar,
- når det dyrkes hage- og gartneriprodukter av vesentlig betydning for salg,
- når det holdes minst 100 verpehøns, 10 griser over 3 måneder, eller det drives med kyllingsalg av vesentlig betydning, eller
- når skattyterens skog i en eller flere kommuner har en årlig nyttbar tilvekst på i alt minst 50 kubikkmeter.

III.

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1998. Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1999.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

H .

L o v

om endringer i lov av 20. juli 1991 nr. 65 om særregler for beskatning av selskaper og selskapsdeltakere (selskapsskatteloven).

I lov av 20. juli 1991 nr. 65 om særregler for beskatning av selskaper og selskapsdeltakere (selskapsskatteloven) gjøres følgende endringer:

I.

§ 1-2 fjerde og femte punktum skal lyde:

Annet selskap og sammenslutning, herunder sparebank, gjensidig forsikringselskap og samvirkeforetak betaler formuesskatt til staten etter reglene i skatteloven.

Det samme gjelder etterskuddspliktig upersonlig skattyter som ikke omfattes av § 1-1.

Presidenten: Her har Fremskrittspartiet og Høyre varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 50 mot 19 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 19.46.35)

Videre var innstillet:

II.

§ 1-6 nr. 7 annet punktum skal lyde:

Når slike selskaper anvender *den del av overkursfondet som kommer fra oppskrivningsfond*, til fondsemi-sjon, skal selskapet inntektsføre beløpet i det året omdisponeringen foretas.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Presidenten vil så la votere over forslagene nr. 3 og 19 til selskapsskatteloven.

Forslag nr. 3, fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, lyder:

«I lov av 20. juli 1991 nr. 65 om særregler for beskatning av selskaper og selskapsdeltakere (selskapsskatteloven) gjøres følgende endringer:

I.

§ 2-2 nr. 1 annet punktum skal lyde:

Ved ligningen av aksjer notert på SMB-listen ved Oslo Børs legges kursverdien pr. 1. januar i ligningsåret til grunn.

§ 2-2 nr. 2 skal lyde:

Ikke børsnoterte aksjer verdsettes til aksjenes forholdsvis andel av aksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi 1. januar året forut for likningsåret, fordelt etter pålydende. Departementet kan gi nærmere forskrift om beregningen av verdien og fastsette skjema til bruk av beregningen. Departementet kan ved forskrift bestemme at verdsettelse av ikke børsnoterte aksjer som er undergitt annen kursnotering, skal verdsettes som bestemt i første ledd.

Ikke børsnoterte aksjer i utenlandske selskaper verdsettes til aksjenes antatte omsetningsverdi 1. januar i ligningsåret.

II.

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1999.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 39 mot 30 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 19.47.14)

Presidenten: Forslag nr. 19, fra Sosialistisk Venstreparti, lyder:

«I lov av 20. juli 1991 nr. 65 om særregler for beskatning av selskaper og selskapsdeltakere (selskaps-skatteloven) gjøres følgende endringer:

I.

§ 3-3 og § 3-4 oppheves.

§ 3-5 blir ny § 3-3.

§ 5-5 oppheves.

§ 5-6 til og med § 5-9 blir nye §§ 5-5 til 5-8.

II.

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1999.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble mot 5 stemmer ikke bifalt.

Videre var innstillet:

III.

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1998.

Endringen under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1999.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

I.

L o v

om endringer i lov av 18. juni 1993 nr. 109 om autorisasjon av regnskapsførere.

I.

I lov av 18. juni 1993 nr. 109 om autorisasjon av regnskapsførere gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd første punktum skal lyde:

Enhver som i næring påtar seg å føre regnskap for andre, skal være autorisert av *Kredittilsynet* i samsvar med denne lov.

§ 1 første ledd annet punktum oppheves.

§ 1 annet ledd skal lyde:

Kredittilsynet kan ved forskrift eller enkeltvedtak gjøre unntak fra autorisasjonsplikten og i tvilstilfelle bestemme om loven skal gjelde.

§ 3 annet ledd første punktum skal lyde:

Kredittilsynet kan kreve at regnskapsfører legger fram oppdragsavtaler for samtlige regnskapsføreroppdrag.

§ 4 skal lyde:

Vilkår for autorisasjon

Person som søker opptak i registeret over autoriserte regnskapsførere etter § 12 skal

1. *være bosatt i en EØS-stat,*

2. *ha fast kontorsted i Norge,*

3. *være økonomisk vederheftig,*

4. *ikke være umyndiggjort,*

5. *ha gjennomført utdanning i henhold til forskrift som gis av *Kredittilsynet,**

6. *i løpet av de siste 5 år ha regnskapspraksis tilsvarende minst 2 årsverk her i landet.*

Kredittilsynet kan gi dispensasjon fra bopelskravet i første ledd nr 1.

§ 5 første ledd første punktum skal lyde:

Kredittilsynet foretar autorisasjon ved registrering i register over regnskapsførere, regnskapsførerselskaper og regnskapslag, jf § 12.

§ 5 annet ledd annet punktum skal lyde:

For fortsatt autorisasjon kreves yrkesutøvelse og faglig oppdatering etter forskrift som gis av *Kredittilsynet*.

§ 6 første ledd nr. 3 og 4 skal lyde:

3. *ikke lenger er bosatt i en EØS-stat,*

4. *ikke lenger har fast kontorsted i Norge.*

§ 6 annet ledd skal lyde:

Kredittilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i første ledd nr 1, 3 og 4. Slik dispensasjon kan bare gis for bestemt tid.

§ 7 første ledd nr. 2 skal lyde:

2. har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger til *Kredittilsynet* eller unnlater å avgi forklaring til *Kredittilsynet* etter § 8,

§ 7 annet ledd skal lyde:

Dersom det i tilfelle som nevnt i første ledd nr 2 og 3 foreligger særlige omstendigheter, kan *Kredittilsynet* unnlate å tilbakekalle autorisasjonen, og i stedet gi skriftlig advarsel. *Kredittilsynet* kan omgjøre tilbakekalling av autorisasjon etter søknad.

§ 8 skal lyde:

Forklaringsplikt

Når *Kredittilsynet* finner grunn til det skal autorisert regnskapsfører avgi forklaring om utføring av egne oppdrag og egne forhold av betydning for utøvelsen av yrket som regnskapsfører. *Kredittilsynet* kan forlange at forklaringen gis skriftlig.

Kredittilsynet kan sette tidsfrist for forklaring som nevnt i første ledd. Fristen skal gi regnskapsføreren en rimelig avpasset tid for å sette opp forklaringen og kan ikke være kortere enn 14 dager. Er det skjellig grunn til å anta at en regnskapsfører grovt har misligholdt sine plikter til skade for oppdragsgiver, kan likevel forklaring kreves uten opphold.

§ 12 første ledd første punktum skal lyde:

Kredittilsynet fører register over autoriserte regnskapsførere, regnskapsførerselskaper og regnskapslag som nevnt i denne lov §§ 1 og 11.

§ 12 annet ledd skal lyde:

Kredittilsynet skal også føre register over regnskapsførere som gir melding om fortsatt virksomhet etter overgangsreglene i § 16 annet ledd.

§ 13 første ledd og annet ledd annet punktum oppheves.

Overskriften til § 13 skal lyde:

Tilsyn

§ 14 skal lyde:

Kredittilsynet gir forskrift til utfylling og gjennomføring av denne lov.

§ 16 annet og tredje ledd skal lyde:

Regnskapsfører som på tidspunktet for denne lovs ikrafttredelse i næring driver virksomhet med regnskapsføring for andre, men som ikke tilfredsstiller de krav som nevnt i første ledd, kan likevel fortsette virksomheten som regnskapsfører i 6 år regnet fra lovens ikrafttredelse. *§ 1 tredje ledd gjelder ikke.*

Regnskapsfører som nevnt i annet ledd kan i perioden på 6 år fra denne lovs ikrafttredelse autoriseres uten å tilfredsstille kravene i § 4 nr 4, dersom tilstrekkelige kvalifikasjoner dokumenteres i samsvar med forskrift med hjemmel i denne lov.

II.

Endringene under I trer i kraft med virkning fra 1. januar 1999.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

J.

L o v

om endring i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven).

I lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

I.

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er mindre enn 21 400 kroner. Avgiften må ikke utgjøre mer enn 25 pst av den del av inntekten som overstiger 21 400 kroner.

Presidenten: Her foreligger det to avvikende forslag. Det er forslag nr. 12, fra Fremskrittspartiet og Tverrpolitisk Folkevalgte, og det er forslag nr. 16, fra Høyre.

Forslag nr. 12, fra Fremskrittspartiet og Tverrpolitisk Folkevalgte, lyder:

«I lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

I.

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten ikke overstiger 28 800 kroner. Avgiften må ikke utgjøre mer enn 25 pst. av den del av inntekten som overstiger 28 800 kroner.

II.

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1999.»

Forslag nr. 16, fra Høyre, lyder:

«I lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

I.

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten ikke overstiger 25 800 kroner. Avgiften må ikke utgjøre mer enn 25 pst. av den del av inntekten som overstiger 25 800 kroner.

II.

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1999.»

Presidenten foreslår at det først voteres over forslaget fra Fremskrittspartiet og Tverrpolitisk Folkevalgte, deretter alternativt mellom komiteens innstilling og forslaget fra Høyre.

Presidenten har forstått det slik at Fremskrittspartiet og Tverrpolitisk Folkevalgte vil støtte forslaget fra Høyre subsidiært.

V o t e r i n g :

1. Forslaget fra Fremskrittspartiet og Tverrpolitisk Folkevalgte ble med 57 mot 12 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 19.48.48)
2. Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Høyre bifaltes innstillingen med 49 mot 20 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 19.49.23)

Videre var innstillet under J:

II.

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1999.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres over lovenes overskrifter og lovene i sin helhet under C, D, E, F, G, H, I og J.

V o t e r i n g :

Lovens overskrifter og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtakene vil bli sendt Lagtinget.

Videre var innstillet:

K.

Stortinget ber Finansdepartementet fastsette grensen for skattlegging av ansattes opsjoner ved tildeling til 600 000 kroner. Videre ber Stortinget Regjeringen evaluere ordningen med tanke på forenkling.

L.

Stortinget ber Regjeringen legge fram for Stortinget et forslag til hvordan fradragsordningen for fagforeningskontingent fra år 2000 kan omgjøres til en mer generell ordning som også omfatter kontingent/ bidrag til andre frivillige organisasjoner.

Presidenten: Stor bokstav K og L blir i samsvar med forretningsordenens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

Videre var innstillet:

M.

Innst. O. nr. 11 (1998-99) – om skatteopplegget 1999 – lovendringer -vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

I o v

om endringer i lov av 14. juni 1985 nr. 73 om tilskot til private grunnskular og private skular som gjev vidaregåande opplæring (privatskulelova).

I.

I lov av 14. juni 1985 nr. 73 om tilskot til private grunnskular og private skular som gjev vidaregåande opplæring (privatskulelova) skal det gjerast desse endringane:

§ 25 nr. 4 skal lyde:

Departementet *kan* dra godkjenninga attende dersom vilkåra i denne lova ikkje vert fylte.

§ 26 tilskottsregel nr. 1 skal lyde:

Tilskottsregel nr. 1

Grunnskular for funksjonshemma.

- Alle *driftsutgifter* vert dekte ved statstilskot. Departementet fastset tilskotet på grunnlag av framlagde planar og budsjettframlegg. Så langt råd vert normalsatsen pr elev pr skuleår lagd til grunn.
- Skulane kan etter søknad få statstilskot til investeringsutgifter.
- Utgifter til elevreiser vert dekte etter gjeldande reglar i lov om grunnskulen.

§ 26 tilskottsregel nr. 3 skal lyde:

Tilskottsregel nr. 3

Vidaregåande skular som *tidlegare hadde* parallellar i tilsvarande statlege skular: 85 pst av dei driftsutgifter som kjem inn under tilskottsgrunnlaget vert dekt ved statstilskot. Så langt råd vert dette rekna etter ein normalsats pr heilårselev.

§ 26 tilskottsregel nr. 4 innleiinga skal lyde:

Vidaregåande skular som kan godkjennast etter § 3 bokstav a, b og d i lova her:

§ 26 tilskottsregel nr. 5 vert oppheva.

§ 26 tilskottsregel nr. 7 andre leddet andre punktum skal lyde:

Utgifter til pensjonsinnskot skal likevel innarbeidast i tilskottsgrunnlaget slik at tilskota dekkjer 100 pst av gjennomsnittlege utgifter til pensjonsinnskot i offentlege skular.

§ 26 tilskottsregel nr. 7 andre leddet noverande andre til fjerde punktum vert tredje til nytt femte punktum.

§ 26 tilskottsregel nr. 8 andre leddet andre, tredje og fjerde punktum skal lyde:

Utgifter til pensjonsinnskot skal likevel innarbeidast i tilskottsgrunnlaget slik at tilskota dekkjer 100 pst av gjennomsnittlege utgifter til pensjonsinnskot i offentlege skular. Tilskottsgrunnlaget vert fastsett av Stortinget. *Tilskotet vert knytt til ein normalsats pr elev særskilt for barnesteget og ungdomssteget rekna ut for grunnskular i Noreg, jamfør tilskottsregel nr. 7.*

§ 26 tilskottsregel nr. 10 skal lyde:

Tilskottsregel nr. 10

Departementet kan gje forskrift om at

- statsborgarar i Noreg eller ein annan EØS-stat som er elevar ved utanlandske eller internasjonale grunnskular i Noreg eller i utlandet, skal kunne få tilskot etter denne lov til kompletterande undervisning, og at*
- statsborgarar i Noreg eller ein annan EØS-stat som er elevar ved utanlandske eller internasjonale vidaregåande skular i Noreg eller i utlandet, skal kunne få tilskot til delvis dekning av skulepengar.*

§ 26 tilskottsregel nr. 11 vert oppheva.

§ 27 første ledd skal lyde:

Alle offentlege driftstilskot og *eigendelar frå elevane* skal koma elevane til gode.

II.

Lova tek til å gjelde frå den tida Kongen fastset.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

S a k n r . 4*Referat*

1. (32) Forslag fra stortingsrepresentantene Per-Kristian Foss, Kristin Krohn Devold og Bjørn Hernæs om lov

om endring i lov av 22. mai 1902 nr. 10 Almindelig borgerlig Straffelov (straffeloven) (kriminell lavalder), om lov om endring i lov av 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven) (rettshåndhevelsesarrest), lov om endring i lov av 13. juni 1969 nr. 26 om lov om skadeserstatning (foreldres økonomiske ansvar), og tiltak for bekjempelse av voldskriminalitet og ungdomsgjenger. (Dokument nr. 8:18 (1998-99))

Enst.: Sendes justiskomiteen.

Møtet hevet kl. 19.50.
